

# Rondom de Kerk

in de  
**HH. Petrus en Paulusparochie**  
 in Leiden en omgeving

In dit nummer o.a.:

- Jaarthema: 'Navolging van Christus' 3
- Laatste viering in De Menswording 9
  - Activiteitenkalender 12
  - Diaconaal Weekend 19
- KinderHoek en Jongeren Info 20
- Rondom de Vrijwilligers 21
  - Liturgiekalender 22

"Avondwake verdwijnt langzaam"

## Allerzielen en de uitvaartwereld

**Klassieke uitvaarten met koetsen. Prachtig Gregoriaans waarbij je stapje voor stapje afscheid neemt van de dode. Het aanroepen van de engelen aan het eind om deze verder te begeleiden. We kennen het allemaal, al wordt het zeldzamer. Maar hoe gaat het met de katholieke uitvaarten in al hun vormen? Zijn er trends?**

Leon Janson van uitvaartverzorging Janson en Bolland ziet vooral stabiliteit. "Wel verdwijnt de Avondwake langzamerhand. Wil de nieuwe generatie het niet meer? Of wonen de kinderen steeds verder weg? Ik zou het niet weten. Verder gaan de katholieke uitvaarten bij ons eigenlijk net



als voorheen, alleen zijn de mensen gelukkig wat mondiger nu, ze hebben meer inbreng. Daarnaast merk je dat ook de kinderen er steeds meer bij betrokken worden, binnen wat mogelijk is. In het algemeen is men erg zorgvuldig; het kan tenslotte maar één keer. Voor mij zelf is de samenwerking met de katholieke voorgangers erg prettig. Ik merk wel dat over de hele linie het aantal kerkelijke uitvaarten wat vermindert."

### "Met Allerzielen thuis een kaars"

Dat laatste ziet Paul Overdijk van Monuta Leiden ook: "Dat is vaak om financiële redenen: je praat toch over extra vervoer en tijd voor de dragers, en huur van het kerkgebouw

om maar eens wat te noemen. Als mensen voor een katholieke uitvaart kiezen willen ze ook graag een Eucharistieviering. Dat is tegenwoordig niet zo makkelijk, omdat de pastoors niet altijd kunnen. Vaak is het nu diaken Clavel die de uitvaartdiensten leidt." Overdijk begeleidt veel katholieke uitvaarten. "Het doet me wel wat. Ik heb zelf ook familie liggen op katholieke kerkhoven in de regio. Met Allerzielen heb ik, voor onze overleden partners, thuis een kaars branden." De trend naar een meer persoonlijk uitvaart ziet Overdijk ook: "Een voorbeeld: Vader hield van muziek. Ook bij een kerkelijke uitvaart is daar nu enige ruimte voor, zeker als er geen Eucharistieviering is."

### Nieuw Onze Vader!

Op de Eerste Zondag van de Advent wordt voor het eerst het nieuwe Onze Vader gebeden. De tekst is door de bisschoppen van Nederland en Vlaanderen onlangs vastgesteld. Er zijn drie wijzigingen, zie de onderstreepte passages.

*Onze Vader, die in de hemel zijt,  
 uw naam worde geheiligd,  
 uw rijk kome,  
 uw wil geschiede,  
 op aarde zoals in de hemel.  
 Geef ons heden ons dagelijks brood  
 en vergeef ons onze schulden,  
 zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren  
 en breng ons niet in beproeving  
 maar verlos ons van het kwade.*

Er komt over deze wijziging binnenkort een magazine van ons bisdom uit. Er komen ook katernen met vier toonzettingen voor koren. Meer info in de volgende Rondom de Kerk.



Allerzielen in het  
 Licht, bij de  
 Meerburgkerk.

## Noodnummer voor urgente pastorale hulp

Niet bedoeld voor uitvaarten, te voorziene Ziekenzaling e.d. U krijgt iemand van het Pastoraal Team aan de lijn of wordt z.s.m. teruggebeld. **06 13 29 54 36.**

**Centraal Secretariaat** - Corry Boumeester en Margreet Onderwater (ma tot en met do van 9.30 tot 11.30 uur open), Lorentzkade 16 A, 2313 GB Leiden, **071 737 00 87** of petrusenpaulusleiden@gmail.com.  
**Pastoor drs. W.P.L. Broeders** - Centrum voor Priester- en diakenopleiding Vronesteyn, Park Vronesteyn 14, 2271 HS Voorburg, 06 27 14 01 17 of w.p.l.broeders@gmail.com.

**Pastoor J.H. Smith** - Werkadres: H. Lodewijkpastorie, Steenshuur 19, 2311 ES Leiden, 513 07 00 of jhsmithpr@gmail.com.

**Diaken G.J. Clavel** - Werkadres: H. Lodewijkpastorie, Steenshuur 19, 2311 ES Leiden, 06 53 73 23 62 of diakengjclavel@gmail.com.

**Pastoraal werker drs. Marlène Falke-de Hoogh** - Werkadres: Sint-Petruspastorie, Lorentzkade 16a, 2313 GB Leiden, 06 53 24 91 87 of m.dehoogh@hotmail.com.

**Pastoraal werker Bas van Pampus** - Werkadres: Sint-Petruspastorie, Lorentzkade 16 A, 2313 GB Leiden, 06 52 24 68 26 of pbwasleiden@gmail.com.

## Colofon

Jaargang 12, nummer 2  
Oktober/november 2016

Rondom de Kerk is een uitgave van de HH. Petrus en Paulusparochie (met parochiekernen in Leiden, Leerdorp, Zoeterwoude-Rijndijk, Zoeterwoude-Dorp en Stompwijk).

**Redactie** Linda Carrette, Jury Smit, Judith Koren en Joke Sorgdrager (hoofdredacteur)

**Medewerkers** José Simons-Castelein, Carel Bruens, Victoria Twist en Eva Kessler

**Fotografie** Jos Versteegen en Ton van Schie

**Advertentieacquisitie** rondomadvertising@gmail.com, 071 512 17 31

**Vormgeving** Grafisch Buro Versteegen Vormgeving, Leiden

**Oplage** 4500 **Druk** EasyPrint

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en andere bijdragen in te korten of niet te plaatsen. Overname van teksten uit dit blad is prima, mits met bronvermelding.

**Bijdragen voor Rondom de Kerk zijn welkom op NL48 INGB 0006 2454 71 t.n.v. HH Petrus en Paulusparochie, Leiden.**  
 Rondom de Kerk wordt kosteloos verspreid in Leiden en omgeving via parochies, instellingen en andere distributiepunten.  
**Postabonnementen** € 15,- per jaargang. Bel of mail naar het Centraal Secretariaat (zie hierboven).

**Redactieadres** Redactie Rondom de Kerk, Lorentzkade 16 A, 2313 GB Leiden.

**E-MAILADRES** rondomdekerknu@gmail.com.

Voor kopij op de pagina's van de parochiekernen: zie de adressen aldaar.

Inleverdatum kopij nummer 3, bij voorkeur via e-mail in worddocumenten: uiterlijk 9 november 2016.

Verschijningsdatum: 8 december 2016. Mailen of inleveren bij het redactieadres. Nummer 4 komt 16 februari 2017 uit.

**www.rondomdekerknu**



## Armenië, het oudste christelijke land

De Armeniërs zijn gastvrij en trots op hun land, dat getekend is door een tragische geschiedenis. En de grenzen met Azerbeidzjan en Turkije zitten al jaren potdicht. Naar schatting wonen twee keer zoveel Armeniërs, ongeveer zes miljoen, in de diaspora als in het land zelf.



Zuilen met twee kruisen, ter ere van de apostelen Thaddeus en Bartholomeus, de grondleggers van het christendom in Armenië.

Hoewel het grondgebied in Azië ligt, beschouwen zij zich als een Westers land. Het is bovendien het oudste christelijke land ter wereld, sinds 301. De Armeense kerk ontwikkelde zich tot de Armeense-apostolische kerk, vernoemd naar de apostelen Bartolomeus en Thaddeus. Na het concilie van Chalcedon (451) scheidde men zich af van Rome en Byzantium en dit bracht een vergaande isolatie ten opzichte van de rest van het christendom. De Armeense kerk behoort dus tot geen van beiden, en heeft een eigen spiritualiteit die sterk bepaald is door het lijden.

### Een kerk met toekomst

Ik ben in Echmiadzin geweest, het 'Vaticaan' van Armenië. De prachtige kathedraal en de uitstraling van het complex geven weer van hoe het geloof in dit land een rol speelt. Opvallend veel jongeren! Een kerk met toekomst, zo lijkt het. De hoofdstad Jerevan is een stad met allure. Een groot verschil met het plateland: slechte infrastructuur, grote gaten in de wegen, uitgebrande auto-wrakken en leegstaande fabrieken. Desondanks zijn de supermarkten

goed gevuld en langs de kant van de weg staan vele stalletjes met een diversiteit aan vers fruit.

### Nogmaals dank voor uw bijdrage

Bij zijn afscheid van onze parochie heeft pastoor Van der Bie van vele parochianen een bijdrage gekregen voor zijn reis door Armenië. Hiervoor zegt hij alle gulle gevers nogmaals dank. In zijn verslag schrijft hij een korte impressie van zijn vele ervaringen in Armenië.

### Jonge monniken

In het noorden van Armenië is prachtig natuurschoon en daar zijn vele kloosters te bezoeken, met vaak jonge monniken. Het meest indrukwekkend vond ik het Genocide Herdenkingscomplex op een heuvel bij Jerevan, waar de anderhalf miljoen doden van de genocide uit 1915 worden herdacht. De eeuwige vlam brandt ter nagedachtenis van de slachtoffers. In het museum zie je hoe systematisch deze volkerenmoord door Turkije is gepleegd. Dit doet je de impact van de geschiedenis van dit mooie land ervaren. Die genocide, maar ook de taal met haar eigen alfabet en het geloof zijn de drie pijlers die het zeer homogene Armeense volk binden.

Pastoor Jaap van der Bie



Armeense 'Vaticaan'.



Interieur Armeense kerk.



Genocide monument.

## De 'Navolging van Christus' Vriendschap met Jezus

"Die man ontvangt zondaars en eet met hen. Jezus hield hun deze gelijkenis voor....welke vrouw die tien zilverstukken bezit en er één verliest, steekt niet een lamp aan, veegt niet het huis en zoekt niet zorgvuldig tot dat ze het vindt? En als ze het gevonden heeft, roept ze haar vriendinnen en burens bij elkaar en zegt: Deelt in mijn vreugde..." (Luc 15).

Getallen spelen in de bijbel altijd een grote rol. In de oudste gemeenschappen was het getal tien, met zijn veelvoud duizend, een goddelijk getal. Het stond voor 'alles', het stond voor God. Methodius schreef: "Het getal duizend, bestaand uit honderdmaal tien, is een vol en volmaakt getal". Dat éne verloren muntje moet dus gevonden worden wil je compleet zijn. De kerkvader



Gregorius zegt: "Dat muntje gaat over haarzelf, zij is zichzelf kwijt, omdat er een gedeelte van haar in het donker van haar bestaan verdwenen is. Ze steekt een lamp aan om dat weer te vinden. Geen wonder dat zij blij is als zij die verloren schat weer vindt!" Gregorius gaat nog verder, de parabel verwijst naar het beeld van onze koning, nog niet hopeloos verloren, maar verborgen onder afval. Zij is op zoek naar haar koning, naar Jezus die haar verlost. Als wij Hem niet vinden, zijn wij onvolledig en niet verlost.

### Steek een lamp aan

In het licht van het Evangelie worden we uitgenodigd Jezus te zoeken en vriendschap met hem aan te gaan. Steek een lamp aan en zoek! Thomas a Kempis zegt: "Als Jezus bij je is,

dan is alles goed en lijkt geen enkel ding moeilijk. Maar als Jezus er niet is, valt alles hard. Zonder een goede vriend kun je niet goed leven en als Jezus niet bovenal je vriend is, zul er diep droevig en verlaten aan toe zijn." (Boek 2, hoofdstuk 8, vers 21). Steek dus een lamp aan! Thomas a Kempis adviseert in 'De Navolging van Christus' de mensen de stilte te zoeken. Zoek een geschikte tijd om met uzelf alleen te zijn en denk dikwijls na over de weldaden van God, laat los wat alleen maar interessant is; lees wat dient tot ernstige bezinning dan wat slechts de tijd vult. (Boek 1, hoofdstuk 20,1).

### Zoek de stilte

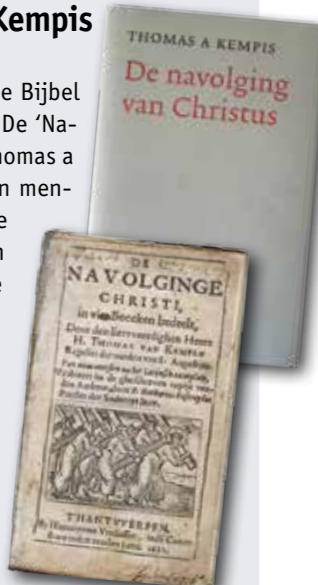
In de stilte onttrek je je aan alle overbodige praat en kom je tot de diepere kern van het leven. Thomas a Kempis noemt dit vorderingen. Juist in de stilte leer je de verborgenheden van de Schrift kennen. Stilte moet je tegenwoordig creëren, stilte komt niet vanzelf. Dus: misschien even Facebook uitzetten, even geen muziek, even geen telefoon, even geen Whats App... Gewoon stilte en het zal je gegeven worden. Wat? Die onzichtbare vriendschap met Jezus.

Pastoor W.P.L. Broeders



## Jaarthema: De 'Navolging van Christus' door Thomas à Kempis

Het is met 5.000 maal na de Bijbel het meest herdrukte boek. De 'Navolging van Christus' van Thomas a Kempis inspireert al eeuwen mensen binnen en buiten de Katholieke kerk. Er gaan zelfs stemmen op om de *Moderne Devotie*, waarvan dit boek de exponent is, voor te dragen als Werelderfgoed op de Unescolist. Rondom de Kerk wil in de nieuwe jaargang deze klassieker nader belichten, in dit blad en op de website van de parochie. Leden van het pastoraal team belichten in de diverse perioden van het kerkelijk jaar bijpassende thema's van Thomas. Op onze website **www.rondomdekerknu** staat een boeiend interview met pater Ton Peters ofm., oud-pastoor van de Hartbrugkerk, over 'De Navolging van Christus' en overeenkomsten met de H. Franciscus.



## In gedachten

### Allerzielen

vandaag is het een stille dag een dag waarop wij knielen het is Allerzielen

zij zijn van ons heengegaan naar het onbekende land, onze troost is dat wij hen veilig weten in Gods barmhartige Hand

laten wij elkaar vandaag tot steun zijn bij het grote gemis en verder gaan met de zekerheid dat er eens een weerzien is

vandaag is het een stille dag een dag waarop wij knielen het is Allerzielen.....

José Simons-Castelein

**Verhuur van zaalruimte**  
Verhuur van diverse zaalruimten, tot een maximale capaciteit van 250 personen, voor vergaderingen, recepties, cursussen, bijeenkomsten, e.d. **Gratis parkeren!**

Kerkelijk Centrum **de Regenboog**



R. van Heyningen, 071 521 28 58, Watermolen1  
2317 ST Leiden, beheerder@kcregenboog.nl

**BOERDERIJ Rustdam** 1877

Nu gratis koffie of thee bij een vergadering

**Zinnig bezig in de boerderij**

**Vergaderen - Workshops - Koken**

WWW.RUSTDAM.NL - TEL. 071 580 29 70

**STICHTING KRINGLOOP DE STAL**  
Kringloopwinkel

Lekker snuffelen naar leuke dingen

Dr. Van Noortstraat 137a - Stompwijk  
Open donderdag 19 - 21 uur en zaterdag 11-14 uur

www.kringloopdestal.nl

**Regentesse**  
uitvaartverzorging

'Maakt het afscheid bijzonder door de persoonlijke en warme sfeer'

MARIELLE VAN DE LOO

071 34 11 590 WWW.REGENTESSE.NET

**avbw** aannemersbedrijf

**vanberkel**  
waddinxveen

• Restauratie • Renovatie • Nieuwbouw • Onderhoud

Apollolaan 53, 2741 TN Waddinxveen  
Tel.: +31(0)182 61 99 44  
E-mail: info@vanberkelwaddinxveen.nl  
Website: www.vanberkelwaddinxveen.nl

**TIB DE BOER** TECHNISCH INSTALLATIE BEDRIJF

Technisch Installatie Bedrijf DE BOER HAZERSWOUDE B.V.  
Rijndijk 3a  
2394 AA Hazerswoude  
071-3419117

**Uw betrouwbare partner in techniek**

Vele installaties voor uw woning of bedrijf kunnen wij installeren en onderhouden. Onze gespecialiseerde monteurs zorgen dat wij op elk aspect van ons werkgebied op de afgesproken tijd kwaliteit leveren. Dat betekent ook: zorg besteden aan het onderhoud van de installaties. Bij een storing kunt u altijd een beroep doen op onze 24-uurs storingsdienst. Als service hebben we veel onderdelen op voorraad, zodat de kans dat er op onderdelen gewacht moet worden heel klein is.

**Maak eens kennis met onze vakkundigheid en kwaliteit.**

WWW.TIBDEBOER.NL

SANITAIR  
DAKWERKEN  
VERWARMING  
ELEKTROTECHNIEK  
LUCHTBEHANDELING

Religia Leiden 25<sup>th</sup>

Hét adres voor religieuze geschenken  
onbetwist de Leidse kaarsenspecialist

Openingstijden: van 10.00 uur - 15.00 uur  
maandag, donderdag en zondag gesloten

Religieuze Kerstkaarten € 0,10 per stuk

Wijwaterbakjes - Doopkaarsen  
Kruisjes zilver en double - Zakheiligheden

**Alles halve prijs**

Verkoop: Herensingel 3  
2316 JS Leiden Tel: 071 521 17 50 Mobiel: 06 10 84 80 78  
E-mail: religialeiden@gmail.com Website: www.religialeiden.nl

**SNIJDERS**  
TEXTIEL/MODE

Setter Toni Erfo Ten Cate Naturana Robson Pill

furnituren  
linnentextiel  
ondermode

damesmode  
beenmode  
nachtmode

Hoge Rijndijk 114 2313 KM LEIDEN - Tel. 071 512 35 78  
dinsdag t/m vrijdag 9:30 - 13:00 en 14:00 - 18:00, zaterdag 9:30 - 17:00

Bunzlau Castle Elias DDDDD Cinderella

PASTORAAL TEAM

## Kerkopbouw, goed luisteren ...en dan doen!

We staan weer bijna aan het begin van een nieuw kerkelijk jaar, na het Hoogfeest Christus Koning. Er valt weer veel te doen in onze parochie, die voor grote uitdagingen staat om het hoofd niet alleen boven water te houden, maar ook een aantrekkelijke gemeenschap te zijn, die ertoe doet in onze samenleving.

Zo zijn er weer goede afspraken gemaakt met de contactpersoon van de katholieke basisscholen. Wij bezinnen ons als Pastoraal Team op de toekomst, concreet met bijv. de regiovorming in kleinere sub-eenheden. En we laten ons zo goed mogelijk gidsen door Jezus zelf, in de kracht van de Heilige Geest. God weet als geen ander hoe we een crisis in de Kerk kunnen overleven en ombuigen in kansen.



### 'Waar blijft de Kerk'

Dat betekent wel dat we goed moeten leren luisteren naar God, die ons richting geeft en wijsheid schenkt. Iemand die ook over deze situatie veel heeft nagedacht is Erik Borgman, die een spraakmakend boek heeft geschreven onder de titel 'Waar blijft de Kerk' met opbouwende gedachten in een uitdagende tijden. We gaan ons daarover bezinnen en hopen de vruchten ervan in een later stadium met u te delen. De auteur ziet de berichten over krimp en afbraak als een mogelijkheid, die ons leert om de situatie vanuit God te bekijken. Hij stelt terecht dat de Kerk God's initiatief is, waarin wij worden



Erik Borgman

opgenomen. We mogen dan onze vastgeroeste aanpak laten varen om opnieuw te luisteren naar wat God zegt en wat de situatie vraagt. Met andere, Bijbelse, woorden: "als de Heer het huis niet bouwt, zwoegen de arbeiders voor niets"... ware woorden, die ons wakker schudden, en ons ertoe leiden meer en meer in gebed te zijn en van daaruit te handelen. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor kerkelijke uitdagingen, maar voor alles wat zich in ons leven afspeelt. God is zeer betrokken met ons en heeft ons veel te zeggen.

### Aantrekkelijke katholieken worden

Laten we proberen wat vaker stil te zijn, op adem te komen, de Sacramenten bewust te ontvangen, en zo hetgeen we ontvangen van God ook in de praktijk te brengen. Dan worden we vanzelf aantrekkelijke katholieken, die ertoe doen in onze omgeving. Ook wij als Pastoraal Team willen dit meer in de praktijk gaan brengen en hopen u en anderen hiermee te kunnen dienen. Mocht u nog een huisbezoek willen door één van ons, schroom niet om het te vragen!

Bas van Pampus, pastoraal werker

### Beste parochianen,

We hebben weer een rijk gevuld parochieblad gemaakt, met allerlei informatie en inspiratie. Als Pastoraal Team zijn we daar telkens zeer dankbaar voor. Er wordt zoveel goeds gedaan door tal van mensen! Mogen we allemaal een beetje groeien op onze weg naar heiligheid, zoals we ook onze Heiligen eren en onze overledenen gedenken in onze kerken op 1 en 2 november.

Bas van Pampus, pastoraal werker



PAROCHIEBESTUUR

## Minder minderbroeders

Op het moment dat ik dit schrijf is het 4 oktober en ben ik net teruggekeerd van een Franciscusviering in de knusse Maria Middelaeskerk. Mensen 'die iets hebben met Franciscus' waren uitgenodigd. Present waren vanzelf de paters franciscanen en conventuelen, die in Voorhout wonen. Voor meer dan twee paters in pij moet je meestal naar Rome of Assisi.

Ik heb met een paar staan praten over de situatie in de orde en in de kerk, speciaal die van Leiden. Ze kennen me, want ik bel ze regelmatig op om te zorgen dat er in het weekend in veel kerken van onze parochie de H. Eucharistie gevierd kan worden. Kleiner in aantal, zoeken de overgebleven paters elkaar op in de voormalige BNS. Zo houden ze hun gemeenschap in stand. Veel kloosters, zoals die aan de Haagweg, zijn verkocht: ervaringsdeskundigen.

### Een stapje terug

De twee paters franciscanen die regelmatig bij ons voorgaan, hebben kortgeleden aan de pastoors en mij als bestuurder laten weten dat ze een stapje terug willen doen. Pater Jan van Duijnhoven moet het kalmer aan doen en zal nog maar eens per maand voorgaan. Pater Leo van Ulden wil gelukkig nog wel vaker dan dat, maar de dubbele dienst op zondagmorgen en de stress om op tijd van de ene naar de andere kerk te komen (met in de zomer vaak open bruggen) wordt hem teveel. Dat snap ik heel goed. Ze zijn verheugd over de lekenvieringen in een aantal kernen als teken van zelfredzaamheid en vitaliteit, maar zijn toch bezorgd over de toekomst 'zonder emeriti'. Onze bisschop deelt de zorgen en gaat de komende maanden een aantal maal voor.



Pater Jan van Duijnhoven.

Pater Leo van Ulden.

### Naar de burens gaan

Ik hoor u denken 'maar er gaan straks toch kerken dicht?' Dat is waar en al pijnlijk genoeg. Maar als elke parochiekern elke zondag een viering wil houden, dan helpt de voorgenomen kerksluiting niet. We zullen aan het idee moeten wennen dat het aanbod minder wordt en we vaker naar de burens moeten lopen, fietsen of rijden. Of opnieuw wennen aan de zaterdagavondmis, die ooit is ingevoerd en daarna op de meeste plekken weer is verdwenen. In de zomer niet zo'n probleem, maar in de koude en donkere wintermaanden minder aantrekkelijk. Toch een pluspunt dat de winters minder streng worden? Ik laat mijn schaatsen er graag voor staan.

Wilbert van Erp,  
vice-voorzitter HH Petrus en Paulus parochie



# O.L.VROUW HEMELVAART/SINT JOSEPH

Sint-Josephkerk, Herensingel 3, Leiden, Pastorie: Herensingel 3, 2316 JS Leiden, 071 521 81 13. In urgente situaties kunt u bellen naar: 06 23 75 26 74. NL57 INGB0000602334 tnv HHPP Par Kern OLV Hemelvaart en St Joseph. Eerst aanspreekbare: pastoor J.H. Smith.

## Nieuws uit Haïti

Als parochiekers hebben we twee kinderen van de parochie van pastoor Verdieu in Haïti geadopteerd. Dit betekent dat we hun opleiding betalen en wat daarvoor nodig is, zoals boeken en lunches op school. De kinderen zijn Estrelina Charles (14 jaar) en Jerome Jovenson (12 jaar). Eerder dit jaar hebben jongeren van de Jagesgroep vragen aan ze gesteld en een tekening voor hen gemaakt. Estrelina en Jerome reageerden enthousiast. Ze houden beiden van zingen en Jerome laat weten dat hij trots is op zijn gemiddelde cijfer van 7. Estrelina houdt van evangelische muziek en Jerome van Caraïbische rap. Wil je meer lezen over Estrelina en Jerome, ga dan naar de website ([www.stjosephleiden.nl](http://www.stjosephleiden.nl)). In december organiseren we weer een Kerstbrunch. Wilt u tijdens een feestelijke gelegenheid een bijdrage leveren aan ons project in Haïti, dan kunnen we u van informatie voorzien. Werkgroep Diaconie



Jerome Jovenson met zijn broertje en zusje.



Estrelina Charles



Brief van vormelingen van jongerengroep Jages aan Estrelina en Jerome.

## Restauratieacties

Zoals u in de speciale *St. Josephrestauratiekrant* hebt gelezen, gaat het goed met de renovatie! In de kerk hangt nu een barometer, waardoor u elke week herinnerd wordt aan het actuele tekort. Om 'de laatste euro's' op te halen zijn we nu naast de wijnverkoop ook gestart met het verkopen van speciale zilveren 'St. Joseph theelepeltjes'. Voor € 10,- bent u al de bezitter van een lepeltje of een heerlijke fles wijn. Deze twee prachtige en unieke producten zijn alleen dit jaar nog verkrijgbaar. Een leuk cadeau voor de decembermaand! U kunt uw bestelling doorgeven via de mail ([stefantax@hotmail.com](mailto:stefantax@hotmail.com)). De Geldwerfcommissie



vertrouwen. Ook ziet God dat de mens niet altijd doet wat Hij zou willen en toch kijkt Hij met een blik vol barmhartigheid die de mens vaak vergeet of misschien zelfs moeilijk kan geloven. God legt Zijn hand op iedere mens en Hij is ook voor ons gestorven aan het kruis. Wie zou dat voor je willen doen? We kunnen in de Bijbel lezen dat toen Jezus in de Jordaan werd gedoopt een stem uit de hemel zei: "Jij bent mijn geliefde Zoon." In ons hart is ook altijd die zachte stem van God: "Jij bent mijn geliefde." Als je weet dat God voor je zorgt en dat je altijd naar Hem toe kunt gaan met je grote en kleine zorgen, wordt duidelijk hoeveel Hij van je houdt. Hij weet wat voor iemand je bent. Dan wil je ook van Hem houden en al biddend ontstaat er een relatie met Hem. Wij zijn geliefd door God en zoals Theresia van Avila zei: "God alleen is genoeg." Annelies Cremers

## H. Mis in de crèche via scherm te volgen

Dankzij een camera in de kerk en een scherm in de crècheruimte is de Mis in de crèche helemaal te volgen. Er zijn in de Sint Joseph gelukkig heel wat jonge ouders met kleine kinderen! Als alles wat te lang duurt, kunnen de ouders de kinderen naar de crèche brengen en eventueel in de crèche de Mis verder meevol-

gen. Zo weten ze ook wanneer het moment is om even de kerk binnen te komen voor de H. Communie. Dank aan de 'technici' die dit mogelijk hebben gemaakt.

## Vrienden van Sint Joseph gestart

Op zondag 25 september is de flyer verspreid over de Vrienden van Sint Joseph. Daarin staat: "Iedereen die zich met de Leidse Sint Josephkerk verbonden weet en/of een speciale devotie voor Sint Joseph heeft." De flyer ligt in de kerk of is bij pastoor Smith verkrijgbaar.

## Meezingen in Nachtmis met Dames- en herenchor / meebouwen aan de kerststal

Vanaf woensdag 23 november wordt er weer gerepeteerd voor de Nachtmis. Wie mee wil komen zingen is welkom. Opgave en info bij dhr. Ton Cremers, na de zondagsmis of via [a.w.cremers@casema.nl](mailto:a.w.cremers@casema.nl).

Eind november en december zijn ook altijd extra handen welkom bij het opbouwen van de kerststal. De oproep zal dan wel klinken. Hopelijk komt er wat hulp, al is het af en toe een avond of een zaterdag!

## Vaste vieringen

### Zondag

11.30 uur Eucharistie met koorzang  
Kinderwoorddienst en crèche. Nadien koffie.

### Woensdag

18.30 uur Aanbidding en biechtgelegenheid en om 19.00 uur Eucharistie

### Poolse Mis

Zondag om 17.00 uur!

### Pater Pio gebedsgroep

1e zaterdag van de maand van 10.30 tot 12.30 uur: Mis, koffie, inleiding, aanbidding

### Extra aandacht voor

Wo 12 en 26 okt.: Lezing over Teresa van Avila  
Wo 2 nov.: Mis van Allerzielen, 19.00 uur  
Wo 9 en 23 nov.: Lezing over Ignatius van Loyola  
Do 8 dec.: KBO en Seniorenmis, 10.00 uur Ridderzaal.



# H. LODEWIJK

H. Lodewijkkerk, Steenschuur 19, Leiden. Pastorie: Steenschuur 19, 2311 ES Leiden, 071 - 513 07 00. Kopij-adres: Ruud Stuurman, 071 - 589 22 00 of [rstuurman@roomburgh.nl](mailto:rstuurman@roomburgh.nl). Bank: NL83 INGB 0000 6072 98 t.n.v. Kerkbestuur parochie H. Lodewijk, Leiden. Eerst aanspreekbare: pastoor J.H. Smith.

## Ouders opgelet ...

Een 'Lezing & borrelavond' **17 november:** thema *Advent binnen het gezin*. Aanvang 20.00 uur in de pastorie van de Lodewijkkerk.

Daarnaast gaan natuurlijk ook maandelijks de koffieochtenden door ('Koffie, kids en meer'). Om zeker alvast in de agenda te noteren is **2 december**, want dan verwachten we hoog bezoek bij de koffie...

Achterin de kerk zijn folders te vinden met verdere activiteiten en data. Mocht je het leuk vinden om op de hoogte te blijven van de activiteiten voor ouders: stuur een mailtje naar [gezininleiden@gmail.com](mailto:gezininleiden@gmail.com). We hebben een whatsapp-groep met elkaar waar je dan bij kunt komen. Anne-Marijn Beenakker-Tax

## Aanbiddingskapel met meer licht

De bovenramen van de koepel van de Johannes Paulus II kapel zijn vernieuwd vanwege houtrot. De doffe ramen rond het wapen van deze paus zijn vervangen door helder glas. Zo is het wat lichter in de aanbiddingskapel. Al blijven de laatavond- en de nacht-aanbidders natuurlijk aangewezen op de lichten.



## Rosary prayer group

Every second Monday of the month there is an International Rosary Prayer Group. We start at 7 pm (19.00) in the John Paul II chapel (left of the Lodewijk church, Steenschuur 19). Afterwards, we will join together for dinner at the house of one of the members of the Rosary group who lives nearby. Everyone can bring

some food to share (something typical from your country?). It's a very nice opportunity to pray together and meet other English-speaking Catholics. You can send a message to Karel ([lodewijkparochie@gmail.com](mailto:lodewijkparochie@gmail.com)) to join our Whatsapp group. We hope to see you at 7 pm in front of the chapel on 7 November and 12 December. Karel Beenakker

## Heilige aartsengel Michaël ...

*Heilige Aartsengel Michaël, verdedig ons in de strijd. Wees onze bescherming tegen de boosheid en de listen van de duivel. Wij smeken ootmoedig dat God hem Zijn macht doe gevoelen.*



*En jij, vorst van de hemelse legerscharen, drijf satan en de andere boze geesten, die tot verderf van de zielen over de wereld rondgaan, door de goddelijke kracht in de hel terug. Amen.*

## Meet-up in the parish house

The English Mass on Sunday at 6 pm is very well attended. Faithful of different countries and even continents come to the Holy Mass. Saint Pope John Paul II said: "Don't let the anonymity of the city enter into the Christian community." So on the **first Sunday of the month** you are invited to meet one another after Mass in the parish house. We have celebrated our shared faith, lets now share being brothers and sisters in the Lord.

## Wat een geweldige Paus

Onlangs is het vierde interviewboek verschenen van emeritus paus Benedictus XVI. De titel is: *Laatste gesprekken*. De Engelse editie klinkt wat dramatischer: *Last Testament: In His Own Words*.

De interviewer, Peter Seewald, mocht opnieuw uitvoerig met em. paus Benedictus spreken en hem ook werkelijk alles vragen. Wat een wijsheid, wat een kennis, wat een deemoed, wat een genuanceerdheid, wat een onderscheiding, wat een humor komen in deze antwoorden naar voren. Iedereen die 'mee wil blijven praten' over de Katholieke Kerk van nu en morgen, zou dit gesprek moeten doorlezen.

Door deze gesprekken is Seewald zelf overigens weer teruggekeerd naar de Kerk!

We hopen dat er snel een (goede!) vertaling beschikbaar is. Maar pas op. Toen ik begon te lezen, kon ik het bijna niet weggelaten en elk verloren momentje las ik er in verder (een keer bijna te laat voor de H. Mis, mea culpa). Want hier is iemand aan het woord, die gerijpt is door het leven met Christus, een wijze vader (papa/paus) die inderdaad deze woorden als een soort testament nalaat. Pastoor Smith



## Vaste Vieringen

### Zondag

10.00 Hoogmis Latijn of Latijn / Nl.  
17.00 Aanbidding en biechtgelegenheid / Adoration and Confession  
18.00 English Mass

### Door de Week

Maandag 9.00  
Dinsdag 19.00 (Tridentijnse Mis)  
Woensdag 9.00  
Donderdag 19.00  
Vrijdag 19.00  
Zaterdag 9.30

### Eucharistische aanbidding

Vrijdag 14.00 - 23.00 uur  
Zaterdag 7.00 - 14.00 uur  
Zondag 17.00 - 18.00 uur

### Biechtgelegenheid

Zondag 17.00 - 17.45 uur

### Speciale aandacht voor

- \* 27 okt en 24 nov Rozenkrans voor roepingen
- \* 3 nov en 1 dec Heer, Leer ons bidden
- \* 8 nov Opus Dei avond dames
- \* 16 nov Opus Dei avond heren
- \* 20 Nov Christus Koning, sluiting Jaar van Barmhartigheid
- \* Woe. 14 dec Gulden Mis om 7.00 uur.

Voor ruimte, rust en betrokkenheid



**C.G.J. Onderwater**  
Crematie- en uitvaartverzorging

Dijk 1a - 2731 AA Benthuizen  
info@cuo-zm.nl - www.cuo-zm.nl  
Tel.: 079 - 342 29 06  
Dag en nacht

**KATHOLIEKE BOND VAN OUDEREN**

De KBO is een moderne beweging op katholieke grondslag ter behartiging van de belangen van ouderen.

**KBO**  
ZUID-HOLLAND  
Afdeling LEIDEN



Belangenorganisatie voor 50-plussers

De KBO geeft tien maal per jaar het landelijk blad Nestor uit.

Anmelden: Maria Rutgersweg 124, 2331 NX Leiden  
Tel. 071-5310968 Contributie € 22,- per jaar.

Echt iets lekkers!



**Raaphorst**  
BROOD- EN BANKETBAKKERIJ

Tesselschadestraat 20  
2332 BJ Leiden  
Telefoon 071-576 12 74



## DE GOEDE HERDER

Kerk: Onze Lieve Vrouwe Onbevlekt Ontvangen (Meerburgkerk), Hoge Rijndijk 16, 2382 AS Zoeterwoude (tevens post-adres), Kerk: De Menswording, Heelblaadjespad 1, 2353 PA Leiderdorp, Telefoon secretariaat: ma-/wo-/vr-ochtend 071 541 15 10 of degoedeherder@yahoo.com. Kerkbijdrage: NL12 RABO 0335 6021 85 t.n.v. De Goede Herder. Kopij-adres: mm.rondomdekerk@yahoo.com. Eerst aanspreekbare: Marlène Falke-de Hoogh, pastoraal werker.

### Voortgang inrichting kerk

De commissie ad hoc - door het bisdom ingesteld om de herinrichting van Meerburgkerk tot Goede Herderkerk te begeleiden - heeft zich in de afgelopen maanden met diverse zaken beziggehouden, onder meer met een concept-lichtplan en een voorstel voor de inrichting van het priesterkoor. Het lichtplan is gebaseerd op de beleving van de architectonische ruimte in zijn totale dimensie. Hiervoor worden drie typen verlichting ingezet. De indirecte verlichting zal functioneren als dimbare gebruiksverlichting, zowel in de liturgische ruimte als in het atrium. De accentverlichting zorgt voor optimalisering van het gebruik bij liturgische handelingen, en de basisverlichting kan extra licht verschaffen in situaties waarin dit noodzakelijk is. Het effect van de verlichting wordt overigens niet alleen bepaald door de sterkte en kleur van het licht maar ook door de kleur van de te beschijnen vlakken. Er zijn verschillende proefopstellingen getest; binnenkort kunnen de juiste armaturen besteld worden.

De inrichting van de absis en het priesterkoor is uitgebreid besproken. Uiteindelijk is gekozen voor een ovaalvormig priesterkoor met een kooromgang die langs een zestal kruiswegstaties voert. Het voorlopig ontwerp heeft als uitgangspunt dat vooraan op het priesterkoor, het celebratiealtaar, de ambo en de credens uit de Menswording geplaatst worden en achteraan een nieuw te construeren sacramentsaltaar met een bestaand tabernakel. Tevens wordt onderzocht of het retabel van het Laatste Avondmaal uit het oude hoogaltaar van de Meerburgkerk onderdeel kan uitmaken van het nieuwe sacramentsaltaar. Wij hopen dat de liturgische ruimte van de Goede Herderkerk zo een plek kan worden waar oud en nieuw in harmonie verbonden zijn en mensen aan weerszijden van de Rijn zich



Bij de opening van de Kunstroute Zoeterwoude in de Meerburgkerk was grote belangstelling voor de herinrichting!

welkom voelen. Namens de commissie ad hoc, André Bouwman, Leo Koot, Thijs van der Hulst

### Uit de Pastoraatgroep

Onze pastoraatgroep is nauw betrokken bij de werkgroep "Laatste vieringen Menswording en Openingsvieringen" in de maand december. Men is zorgvuldig bezig met voorbereiding van de diverse vieringen waarbij al onze koren ook betrokken zijn. Dit alles in nauwe samenspraak met pastoor W. Broeders.

Op zondag 4 december is er een laatste viering

### Agenda

Gedurende de verbouwing van de Meerburgkerk vinden de zondagse vieringen plaats in de Menswordingkerk om 9.30 uur. Na afloop van de vieringen is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten bij een kopje koffie of thee.

### Door-de-weekse vieringen Menswording

Op de tweede woensdag van de maand is er in De Menswording om 10.00 uur een Eucharistieviering, op de overige woensdagen is er een woord- en gebedsdienst. Daarna is er een kopje koffie. Iedere donderdagavond is er in De Menswording om 19.15 uur een Avondgebed. **Meerburg** Iedere woensdagmorgen is er in de sacristie van de pastorie om 9.30 uur een woord- en gebedsdienst. Daarna is er van 10.00 - 12.00 uur in de Pastoor Schlatmannzaal van de pastorie gelegenheid om een kopje koffie te drinken in De Herdershof. We bidden elke woensdagmiddag van de maand oktober om 14.30 uur de Rozenkrans in de Pastoor Schlatmannzaal. Ook zonder eigen rozenkrans bent u van harte welkom om mee te bidden, te mediteren, of gewoon aanwezig te zijn.

### Thuiscommunie

Iedere 1e zaterdag van de maand wordt de H. Communie gebracht naar mensen die niet meer regelmatig naar de

met het dameskoor van de Menswording. Op 7 december is de laatste woensdag-ochtendviering in de Menswording met passende schriftlezingen en uitgebreid tijd voor koffie achteraf.

Zondag 11 december is de allerlaatste viering in de Menswording waarbij ons gemengde koor met speciaal gekozen liederen de H. Eucharistie zal omliften. Zaterdag 17 december komt onze bisschop onze vernieuwde Goede Herderkerk inwijden. Zondag 18 december zal de openingsviering zijn met medewerking van alle koren. De pastoraatsgroep hoopt op veel gemeenschap, warmte en fijn samenzijn in dit nieuwe huis van God. Namens de Pastoraatgroep, Jeaneke van der Hulst - Vreeburg

Met de opening van de vernieuwde kerk is het werk nog niet klaar! Zo zullen de restauratieschilders nog geruime tijd bezig blijven met hun 'monnikenwerk'. Wanneer u dit werk wilt steunen, dan blijven uw bijdragen natuurlijk van harte welkom op onze speciale bankrekening: **NL94 INGB 0000 0454 70 ten name van: HHPP Parochiekerk De Goede Herder.**

kerk kunnen komen. Komende data zijn 7 november en 5 december. Voor aanmeldingen en vragen kunt u contact opnemen met Miep Vroonhof, tel. 071 589 16 26.

### Overleden:

Margit Blom - Moormann op 8 juli  
Maria Cornelia van Diemen - Tijssen op 24 juli  
Cornelia Wilhelmina Overbeek - van der Vlucht op 2 augustus  
Jacobus Lambertus Hendrik van Polanen op 7 augustus  
Frank Huibers op 8 augustus  
Hendrica Cornelia Gerarda Martina Krom op 12 augustus  
Gerardus Pieter de Gunst op 19 augustus  
Catharina Petronella Bosman - van der Voort op 19 augustus  
Maria Adriana van Zijp - Juffermans op 20 augustus  
Bram Brandenburg op 23 augustus  
Maria Magdalena van Deventer op 7 september  
Freddy Jager op 8 september  
Kornelia Maria van Dorp - Brouwer op 15 september  
Marie Helena Riool - Maurits op 17 september.

**Beheercommissie:** André Bouwman, Gerard van der Hulst, Joop van Huut, Leo Koot, Theo Rump, Freek Versteegen

**Pastoraatgroep:** André Bey, Stephanie Jägel, Jeaneke van der Hulst, Hans Kruidenberg, Jacqueline Latour, René Soullié.

**SCOL** Secretariaat: Mariënpoolstraat 4  
2334 CZ Leiden | T 071 517 55 51  
E info@scoleiden.nl | www.scoleiden.nl

**Katholieke basisscholen**

St. Joseph | Oppenheimstraat 8 | 2313 JE Leiden | T 071 513 22 63  
\* Klankbord | A. Kleijnstraat 6 | 2331 DV Leiden | T 071 531 49 50  
Pacelli | Damlaan 22 | 2332 XH Leiden | T 071 576 08 58  
De Singel | Lusthoflaan 2 | 2316 JA Leiden | T 071 521 84 71  
De Tweemaster hoofdvestiging | Broekplein 1 | 2318 TJ Leiden | T 071 522 02 39  
De Tweemaster nevenvestiging | Regenboogpad 5 | 2317 XK Leiden | T 071 521 09 75  
De Leeuwerik | Leeuwerikstraat 2, 2352 ER Leiderdorp | T 071 589 28 24  
De Schakel | Van Alphenplein 6 | 2353 BX Leiderdorp | T 071 589 09 88  
Bernardus | Kooikerspad 2 | 2382 EA Zoeterwoude | T 071 542 16 00  
Klaverweide | Westeindsedijk 1E | 2381 EA Zoeterwoude | T 071 580 10 70  
Westwoud | Veldzichtstraat 17 | 2381 BT Zoeterwoude | T 071 580 15 05

**Scholengemeenschappen voor gymnasium, atheneum, havo en vmbo**

Bonaventuracollege  
Mariënpoolstraat 6 | 2334 CZ Leiden | T 071 517 36 31  
Burggravenlaan 2 | 2313 HV Leiden | T 071 566 01 66  
Schoolbaan 1 | 2371 VJ Roelofarendsveen | T 071 331 60 00

Visser 't Hooft Lyceum  
Leiden | Kagerstraat 1 | 2334 CP Leiden | T 071 517 16 61  
Leiden | Antonie Duycklaan 10 H | 2334 CD Leiden  
Leiden | Vijf Meilaan 137 | 2324 VV Leiden | T 071 576 02 00  
Leiderdorp | Muzenlaan 155 | 2353 KD Leiderdorp | T 071 589 04 88  
Rijnsburg | Noordeinde 24 | 2231 LK Rijnsburg | T 071 402 17 12

VMBO Boerhaavelaan | Boerhaavelaan 44, 2334 ER Leiden | T 071-517 17 55

**BMS**  
Netwerk Notarissen



Notarissen  
mr. R.H. Breedveld  
mr. E.J. Moolenaar  
mr. M. Schwarze

Plantsoen 25, 2311 KG Leiden  
T (071) 516 29 30 F (071) 516 29 35  
E info@bmsnotarissen.nl  
www.bmsnotarissen.nl

- > Alle rechtsgebieden
- > Combinatievoordeel bij gelijktijdig passeren van verschillende akten
- > Gratis abonnement op onze elektronische nieuwsbrief
- > Eigen parkeerterrein
- > Voorheen Brouwer en Kroeks Netwerk Notarissen en Meiners Netwerk Notarissen

MARMOLEUMVINYL  
GORDIJPARKET  
MEUBELBEDDEN  
BEHANGLAMINAAT  
TAPIJTZONWERING

**ZIRKZEE**  
WONEN & SLAPEN  
SINDS 1935

Lammenschansweg 138 ■ Leiden ■ zirkzeewonen.nl

**Opmerkelijk**

Een moderne online drukkerij met traditionele service.  
Bezoek ons op EasyPrint.nl

**EASYPRINT**  
opmerkelijk

www.easyprint.nl | Tel. 0252 745 500 | Nieuw-Vennep

**Monuta Soek**

De steun bij iedere uitvaart.

24 uur per dag bereikbaar op  
071 - 573 08 34. Ook als u niet  
of elders verzekerd bent.

Kijk ook op [www.monuta.nl/leiderdorp](http://www.monuta.nl/leiderdorp)



Absis Meerburgkerk.



# SINT JAN'S ONTHOOFDING

Sint Jan's Onthoofding: Zuidbuurtseweg 15, Christus Dienaarkerk: Van Swietenstraat 1-3, Pastorie: Zuidbuurtseweg 14, 2381 LB Zoeterwoude-Dorp, 071 580 12 15 of [sintjansparochie@hotmail.com](mailto:sintjansparochie@hotmail.com). Openingsdagen: dinsdag en vrijdag van 9.30 tot 11.30 uur. Bank: NL95 INGB 0000 2717 53 t.n.v. HHPP Sint Jan. Kopij-adres: Annie Borst, 071 580 32 83 of [annie\\_borst@msn.com](mailto:annie_borst@msn.com). Eerst aanspreekbare: pastoor W.P.L. Broeders.

## Allerzielen

Met de huidige temperaturen denk je niet direct aan de herfst, maar toch merk je dat de dagen korter worden. Spinnen verschijnen en de ochtendmist verraadt dat de natuur zich aan het terugtrekken is. Terwijl we nu, half september, nog volop van zomerse temperaturen genieten hebben we met de verschillende betrokken werkgroepen inmiddels een overleg gehad over de Allerzielen viering, dit jaar op zondag 30 oktober.

Het gemis van iemand die is overleden is op Allerzielen niet anders, maar we voelen ons ieder jaar weer gesterkt en getroost omdat we merken dat we niet alleen zijn in ons verdriet.

Thuis kan het gemis je overvallen, duren de dagen soms erg lang. Je wilt niet steeds een ander lastig vallen met je verdriet, je bent blij als er iemand langs komt. Dus hou je je groter dan je je voelt. Juist met Allerzielen hoeven we ons niet groter te houden, we delen met elkaar al die lieve mensen die we moeten missen. Er hoeft niets gezegd te worden, we begrijpen elkaar zonder woorden. De afgelopen maanden was ons kerkhof wat slechter te bereiken, dit had tot gevolg dat men toch wat minder vaak dan gewent naar het graf toe kon. Niet alleen het graf werd gemist, maar ook de contacten die men op het kerkhof heeft. Ons kerkhof is niet alleen een plek om de overledenen te gedenken, maar ook een plaats om te ontmoeten, om elkaar te spreken en te steunen. Daarom gaan we ons kerkhof weer in het licht zetten, klinkt er muziek en is er koffie en warme chocolademelk. Noemen we de namen en geven we een gezicht aan hen die we al langer moeten missen. We hopen velen van u weer te mogen ontmoeten om onze overledenen gedag te zeggen met onze zegen.

Margreet Onderwater  
Gebedsleider



## Allerzielen Viering

De Allerzielenviering is op zondag 30 oktober om 17.00 uur in de Sint Jan aan de Zuidbuurtseweg.

Voorafgaand aan de viering (vanaf 15.30 uur) kunt u op de begraafplaats graflichtjes kopen en deze alvast aansteken op de graven van uw dierbaren. De wijkcontactgroep zorgt voor een kopje koffie, thee of chocolademelk en jongerenkoor Faith United voor de muziek. Gebedsleider Margreet Onderwater is aanwezig om op verzoek de graven van uw dierbaren te zegenen. Na de viering gaan we met alle aanwezigen nogmaals naar de, dan sfeervol verlichtte begraafplaats. Daar spreekt Margreet een algehele zegenbede over alle graven uit. Voor degenen die niet op de fiets kunnen komen het volgende: er zijn door de renovatie van

de Zuidbuurtseweg minder parkeerplaatsen bij de kerk. Als het nodig is mag u parkeren op het parkeerterrein bij boerderij Rustdam!

## Missieveiling

Op zaterdag 29 oktober wordt in het Muziekcentrum aan de Schenkelweg de jaarlijkse Missieveiling gehouden. 42 jaar geleden bedachten de initiatiefnemers van het eerste uur de veiling waarvan de opbrengsten ten goede zouden komen aan de Zoeterwoudse missionarissen om hen bij hun goede werken een steuntje in de rug vanuit het thuisfront te geven.

Op een enkeling na zijn al deze zendelingen van ons heengegaan maar hun werkgebieden, voor zover er nog contacten zijn, worden nog steeds gesteund. Inmiddels hebben zich ook nieuwe projecten aangediend. Voorwaarde is dat er een binding moet zijn met Zoeterwoude. Op deze manier, met directe contacten en heel korte lijntjes, kunnen we financiële steun blijven geven daar waar het hard nodig is, op gebied van onderwijs, kinderopvang, medische zorg enz. Om 19.00 uur begint de kinderveiling, met leuke

artikelen voor lage prijsjes, en om 20.00 uur gaat de grote veiling van start. De werkgroep Missie en Ontwikkeling nodigt u allen van harte uit!



De werkzaamheden aan de Zuidbuurtseweg naderen hun einde. De aanleg van een nieuwe schoeiing en nieuwe bestrating zorgde ervoor dat de kerk de hele zomer erg slecht te bereiken was. Gelukkig konden we uitwijken naar de Christus Dienaarkerk. Vanaf november is de Sint Jan weer in gebruik totdat de verbouwingswerkzaamheden gaan starten. Naar verwachting zal dit in januari 2017 zijn.

## Kinderkerk

Ook in het nieuwe kerkelijk jaar zijn er een aantal vieringen speciaal voor gezinnen met jonge kinderen (3 tot 8 jaar). We bidden en zingen met elkaar en vertellen (met behulp van de beamer) een verhaal uit de bijbel. Zie ook pg. 23.

### De data voor 2016/2017 zijn:

- Zondag 9 oktober 11.00 uur
- Zondag 27 november 11.00 uur
- Zaterdag 24 december Kerstavond 18.30 uur
- Zondag 12 februari 11.00 uur
- Zondag 9 april Palmzondag 11.00 uur
- Zondag 11 juni 11.00 uur

**Graag tot ziens in de Christus Dienaarkerk!**

## Familieberichten

### Overleden

29 juni Jan Turk (Den Haag) 61 jaar

### Pastoraatsgroep

Margreet Onderwater, Aad van Slingerland, Annie Borst, Joke de Haas

### Beheercommissie

Lon Kuenen, Aad Berk, Bert v.d. Bosch, Jos Hiel, Zita Hilgersom, Kees Janson, Cok Noordermeer

### Kerkebalans 2016

Uw jaarlijkse kerkbijdrage zien we graag tegemoet op een van onderstaande rekeningen:  
NL93 INGB0002564772 t.n.v. HHPP kerkbijdrage St.Jan of NL75 RAB00375304800 t.n.v. HHPP kerkbijdrage St.Jan.



# H. LAURENTIUS

Kerk: Dr. Van Noortstraat 88. Pastorie: Dr. Van Noortstraat 88, 2266 HA Stompwijk, 071 580 16 04 of [sintlaurentius@hotmail.com](mailto:sintlaurentius@hotmail.com). Openingsdagen secretariaat: maandag, woensdag en vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur. Algemene kerkbijdragen: NL49 RABO 0361 502 168. Kopij-adres: Agnes van Boheemen-Vollebregt, 070 327 41 23 of [aadenagnesvanboheemen@hetnet.nl](mailto:aadenagnesvanboheemen@hetnet.nl). Eerst aanspreekbare: pastoor W.P.L. Broeders.

## Eerste vrouwelijke drager

Onze plaatsgenote Trees van Velzen is lid geworden van de H. Barbara vereniging; het dragers gilde dat actief is bij begrafenissen. Jaren geleden, toen ze nog in het Dorpshuis werkzaam was na afloop van een begrafenis, had uitvaartondernemer Kees Onderwater al eens een balletje opgegooid. En dat was bij Trees toch blijven hangen. Volgens Kees was vrijwilligers krijgen voor deze taak heel moeilijk. Dat idee had zich in haar gedachten vast gezet. En dit jaar dacht ze: waarom niet? Veel mensen vinden de dood een beetje eng. Kijken er moeilijk tegen aan. Maar alles er om heen moet toch gebeuren. Je kunt echt iets betekenen voor de familie en de andere aanwezigen. Voorlopig heeft ze een aantal keren het Kruis gedragen naar het kerkhof. Ook bloemen aanreiken bij het graf, en boekjes uitdelen voor de Avondwake is een taak van de dragers. Bloemen aannemen en de condoleance regelen. Vaak helpen ze na afloop de koster met de kerk opruimen. Elke begrafenis is anders. Ze mocht er speciale kleding voor aanschaffen. Stemmig zwart. Met handschoentjes. Want het kan vaak koud en winderig zijn op het kerkhof. Misschien brengt ze anderen ook nog op een idee. En niet alleen dragers: er zijn wel meer functies in onze kerk waar mensen welkom zijn! Agnes van Boheemen Vollebregt



## Graven zegenen 2 november

Woensdag 2 november is iedereen weer welkom bij het zegenen van de graven op ons opgeknapt kerkhof. Om 19.00 uur is er een gedachtenisviering in de Laurentiuskerk. Na de viering kunnen de gedachteniskruisjes worden meegenomen van mensen die het afgelopen jaar zijn overleden. Een ieder die familieleden die al langer overleden zijn ook wil laten afroepen kan dit van te voren opgeven. De werkgroep die het kerkhof bijhoudt is dan al bezig geweest met een extra beurt om blad weg te halen en dergelijke. Het kerkhof is die avond helemaal verlicht. Maar men kan ook zelf nog graflichten plaatsen. Tevens wordt er op het kerkhof The Last Post geblazen door een lid van Fanfare Juliana. Dit is altijd heel indrukwekkend. Wij hopen er ook dit jaar met alle belangstellenden een mooie viering van te maken.



## Informatie bij het kerkhof

Op de kerkmuur naast het kerkhof is een bord aangebracht. De gedachte hierachter is deels informatief en deels een wettelijk iets. De plaat is een overzicht van de begraafplaats, wat voor een ieder fijn is om te kijken waar iemand begraven ligt. Ook staat er een contactpersoon op voor het begraafplaatsbeheer. En wettelijk is het zo dat bij het ruimen van een graf een aankondiging gedaan moet worden naar de nabestaanden. Deze proberen wij meestal per post te doen bij de nabestaanden



die bij ons bekend zijn. Voor de nabestaanden die wij niet kunnen bereiken, is het echter verplicht om dit bij de begraafplaats aan te geven. Dit moet een jaar lang aangekondigd zijn. Met dit bord bereiken we beide doelen. Het is nog wel interessant om de historie te weten van het hout wat gebruikt is om het bord te omlijsten. Het hout komt uit een VOC pand uit Amsterdam. Dit is dus bijna ouder dan onze kerk en begraafplaats.

Marjolein Janson  
Beheercommissie H. Laurentius

## Familieberichten

### Overleden

- 13 augustus Piet van der Steen 80 jaar
- 17 augustus Marian den Hartog-Eikens 53 jaar
- 13 september Piet Disseldorp 84 jaar.

Hier zijn weer allerlei interessante en leerzame activiteiten in en vanuit onze kerken in de komende tijd. Meer informatie in de catechesefolder die achterin de kerken ligt. Kijk ook op de pagina's van de kerken en de JongerenInfopagina 20. Daar staan nog meer activiteiten en vieringen die voor iedereen toegankelijk zijn. Weekendvieringen staan op pagina 22 en 23.

## Geloof in alle redelijkheid

Beschaafd leren antwoorden op brandende vragen. Goed luisteren is een kunst, net als goed antwoorden op 'vervelende' vragen over ons geloof en onze katholieke Kerk. Deze cursus is gebaseerd op een boek dat het resultaat is van goed luisteren naar critici van de Kerk. Het laat zien hoe we de kritiek op een positieve manier kunnen benaderen, door tot het hart door te dringen van wat de criticus dwarszit, en niet alleen maar negatief te reageren. Dat helpt om een brug van communicatie en vertrouwen te slaan, zodat er een positieve dialoog kan groeien. Er komen een aantal 'gevoelige' onderwerpen aan de orde. **Data en onderwerpen** 16 november: Gelijkheid en godsdienstvrijheid, 21 december: Euthanasie en zelfdoding, 18 januari: Seksueel misbruik, 22 februari: Anti-abortus, 22 maart: Onderwerp naar keuze, 19 april: Beschaafd communiceren, samenvatting. **Plaats en tijd** Petruspastorie, woensdagavond van 20.00 tot 21.30 uur. Begeleiding: Bas van Pampus pw.



## Films en spiritualiteit

Filmavonden waarbij een film centraal staat en er na afloop samen wordt gesproken. Wat heeft u in de film gezien? Wie of wat heeft u geraakt?

**Vrijdag 4 november** Lourdes, een speelfilm. Gunnen we een ander een wonder? **Vrijdag 9 december** Des hommes et des dieux, het indrukwekkende verhaal van acht Trappisten in Algerije. **Plaats en tijd** Romanuszaal, Lange Mare 79, 19.30 inloop met koffie en thee, tot 22.00 uur. **Begeleiding** Marlène Falke-de Hoogh pw. **Opgave** petrusenpaulusleiden@gmail.com.



## Basics van het geloof

Over alles wat je bezighoudt over het geloof kun je in gesprek met een persoonlijke e-coach. Start elke donderdag. Zie [www.HoevindjeGod.nl](http://www.HoevindjeGod.nl).

## Zien, bewogen worden en in beweging komen...

Bezinningsbijeenkomsten over diaconale spiritualiteit onder de titel: 'Doen wat Jezus ons heeft voorgedaan'.

De bedoeling is om ons in de laatste weken van het Heilig Jaar van Barmhartig te bezinnen op ons persoonlijk geloof en daden van liefde, de relatie te zien tussen een persoonlijke relatie met Christus en de inzet voor de naaste, tussen de viering van de H. Eucharistie en de diaconie. Een vraag kan zijn: 'Hoe kunnen wij werk maken van onze inspiratie en is dat alleen een kwestie van veel doen?' Zien, bewogen worden en in beweging komen. **Data en onderwerpen** maandag 31 oktober: Onze Vader, 14 november H. Franciscus **Plaats en tijd** Antoniuspastorie, 20.00 tot 21.30 uur. **Begeleiding** Marlène Falke-de Hoogh pw.



**Opgave** petrusenpaulusleiden@gmail.com.



### Oktober

#### 25 Bron van leven

Eerste van vier avonden over de Eucharistie, met ruimte voor eigen beleving. Door pastoor Broeders en Marlène Falke-de Hoogh pw Menswordingpastorie 20.00 tot 21.00 uur

#### 26 Katholieke Reformatie

Theresa van Avila. Door pastoor Smith van 20.00 tot 21.30 uur in de Josephpastorie, m.m.v. Annelies Cremers

#### 27 Twitteren met God

Keuze uit verschillende thema's, zoals: Schepping of Oerknal? Bijbel waar of niet waar? Door Bas van Pampus pw. 20.00 tot 21.00 uur Petruspastorie

#### 28

#### 29 Open Kerk Hartebrug

Van 14.00 tot 17.00 uur. Thema: Allerheiligen en Allerzielen.

#### 30

#### 31 Doen wat Jezus ons heeft voorgedaan

Over het Onze Vader. Door Marlène Falke-de Hoogh pw. Antoniuspastorie 20.00 tot 21.30 uur. Zie ook hiernaast

### November

#### 1 Bron van leven

Tweede avond over de Eucharistie. Zie bij 25 oktober

#### Allerheiligen Hoogfeest

#### 2 Allerzielen Gedachtenis.

#### 3 Bijbellezen

Hartebrug, na de Mis van 12.30 uur

#### Heer, leer ons bidden

H. Lodewijkpastorie, 19.30 tot 20.00 uur. 19.00 tot 19.30 H. Mis. Door pastoor Smith en anderen

#### 4 Film en spiritualiteit

Lourdes. Zie rechtsboven

#### 5

#### 6

#### 7

#### 8

#### 9 Vrede, vreugde, vertrouwen

Lezing en geloofsgesprek door Bas van Pampus pw. Menswordingpastorie van 11.00 tot 11.45, na de Ochtendmis

#### Katholieke Reformatie

Ignatius van Loyola. Door pastoor Smith van 20.00 tot 21.30 uur in de Josephpastorie

#### 10 Bijbellezen

Hartebrug, na de Mis van 12.30 uur

#### 11

#### 12 De arme pelgrim

Poppentheater in de Hartebrug, 15.00 uur



#### 13

#### 14 Doen wat Jezus ons heeft voorgedaan

H. Franciscus. Door Marlène Falke-de Hoogh pw. Antoniuspastorie 20.00 tot 21.30 uur. Zie ook hiernaast

**15 Lectio Divina** Aan de hand van Adrienne von Speyr. Hoe lezen we het Evangelie 'objectief' als het Woord van God? Door pastoor Smith. Van 20.00 tot 21.30 uur in de Lodewijkpastorie

#### Bron van leven

Derde avond over Eucharistie, met ruimte voor eigen beleving. Pastoor Broeders en Marlène Falke-de Hoogh pw. Pastorie Menswording 20.00 tot 21.00 uur

#### 16 Geloof in alle redelijkheid

Gelijkheid en godsdienstvrijheid. Door Bas van Pampus pw. 20.00 tot 21.30 uur Petruspastorie. Zie linksboven

**17 Bijbellezen** Hartebrug, na de Mis van 12.30 uur

**Bijbellesavond** Marieke Maes bespreekt met de aanwezigen lezingen van een zondag. 20.00 tot 22.00, Antoniuspastorie

#### 18

#### 19

#### 20

#### 21

**22 Bron van leven** Laatste avond over de Eucharistie, met ruimte voor eigen beleving. Door pastoor Broeders en Marlène Falke-de Hoogh pw. Menswordingpastorie 20.00 tot 21.00 uur

#### 23 Katholieke Reformatie

Ignatius van Loyola. Door pastoor Smith van 20.00 tot 21.30 uur in de Josephpastorie

**24 Bijbellezen** Hartebrug, na de Mis van 12.30 uur

**Twitteren met God** Keuze uit bijv. Kerk, paus, inquisitie, andere godsdiensten, andere christelijke kerk-gemeenschappen. Door Bas van Pampus pw. 20.00 tot 21.00 uur, Petruspastorie



#### 25

#### 26

#### 27 1<sup>e</sup> zondag van de Advent

Nieuw Onze Vader! Zie pag. 1

#### 28 Vrede, vreugde, vertrouwen

Lezing en geloofsgesprek door Bas van Pampus pw. Antoniuspastorie van 20.00 tot 20.45

**29 Adventsbeschouwing** Wat gebeurde er in Nazareth en in de Hemel bij de boodschap van de engel? Door pastoor Smith, Lodewijkpastorie van 20.00 tot 21.30 uur

#### 30

### December

#### 1 Bijbellezen

Hartebrug, na de Mis van 12.30 uur

#### Heer, leer ons bidden

H. Lodewijkpastorie, 19.30 tot 20.00 uur. 19.00 tot 19.30 H. Mis. Door pastoor Smith en anderen

#### 2

#### 3

#### 4 2<sup>e</sup> zondag van de Advent

#### 5

#### 6

#### 7

#### 8 Bijbellezen

Hartebrug, na de Mis van 12.30 uur

**Bijbellesavond** Marieke Maes bespreekt met de aanwezigen lezingen van een zondag. 20.00 tot 22.00 Antoniuspastorie

#### 9 Film en Spiritualiteit

Des hommes et des dieux. Zie hierboven

#### 10

#### 11 3<sup>e</sup> zondag van de Advent

#### 12 Vrede, vreugde, vertrouwen

Lezing en geloofsgesprek door Bas van Pampus pw. Antoniuspastorie van 20.00 tot 20.45

#### 13 Adventsbeschouwing

Zie bij 29 november

#### 14 Vrede, vreugde, vertrouwen

Lezing en geloofsgesprek door Bas van Pampus pw. Menswordingpastorie van 11.00 tot 11.45, na de Ochtendmis.

**RODENBURG-VAN DER MEEL BV**  
*PROJEKT- EN WONINGINRICHTING*

Draadbaan 19  
 2352 BM Leiderdorp

Tel. nr. 071-5 820 830  
 Mob. nr. 06-5 394 00 57  
 www.rodenburgvandermeel.nl  
 E-mail rodenburgvandermeel@hetnet.nl Nico v.d Meel

Tegenover molen de Valk

**W.P. Hartwijk & Zn BV**  
 gas- licht - water & cv  
 IJzerwaren Speciaalzaak

 **071-5126627**

Lammermarkt 3 2312 CK Leiden  
 www.hartwijk.nl

 **Kaarsenfabriek PAPOT-VAN MOORSEL**  
*kaarsenmakers sinds 1856*

**Al 150 jaar DE leverancier van kerkkaarsen en aanverwante artikelen in Leiden**

Rondebeltweg 32, 1329 BB Almere  
 Tel: 071-3010284 / 088-4005900  
 e-mail: info@papot.nl www.papot.nl

*Begraafplaats Rhijnhof*



Al meer dan 100 jaar is Rhijnhof een bijzondere begraafplaats met een prachtige natuur. Het nieuwe gedeelte met mooi aangelegde vijvers en hagen kwam in 2010 gereed. Rhijnhof is een algemene begraafplaats; een deel ervan is katholiek gewijd.



LAAN TE RHIJNHOF  
 2332 HZ LEIDEN  
 TEL. 071 532 06 09  
 FAX 071 532 04 48

Openingstijden kantoor in het Poortgebouw op werkdagen van 09.00 tot 16.00 uur  
 e-mail: info@rhijnhof.nl website: www.rhijnhof.nl



Uitvaartverzorging

**Janson & Bolland**

Wij zijn gevestigd in het karakteristieke pand aan het Levendaal 103 te Leiden.

Kwaliteit, service, persoonlijke begeleiding en unieke nazorg.

**071 – 512 21 12**  
 Dag en nacht bereikbaar

**WWW.LEVENDAAL.EU**

*Drukkerij* **Labor Vincit** *5 generaties typo graaff*

**geboortekaartjes**      **huwelijkskaarten**  
**digitaal drukwerk**      **briefpapier**  
**rouwdrukwerk**      **posters en flyers**  
**enveloppen**      **brochures**  
**uitnodigingen**      **visitekaartjes**

Nieuwe Rijn 83-84, 2312 JK Leiden      telefoon: 071 5124807  
 www.drukkerijlaborvincit.nl      e-mail: info@drukkerijlaborvincit.nl



# HARTEBRUG

Kerk: Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen, Haarlemmerstraat 110, Leiden. Secretariaat: Haarlemmerstraat 106, 2312 GD Leiden, 071 512 04 01 of hartebrugkerk@kpnmail.nl. Openingsdagen: dinsdag en vrijdag van 10.00 tot 14.00 uur. Secretaresse: Corry Arendse. Koster/Beheerder: Joop Kruijs, 06 51 53 54 20. Kopij-adres: Corry Arendse, 071 341 28 89 of arendse.corry@hetnet.nl. Bank: NL29 INGB 0002 595800 tnv. HHPP Kerkbijdrage Harteburgkerk. Eerst aanspreekbare: Bas van Pampus, pastoraal werker.

## Relidag

Het Vlietlandcollege heeft op 1 en op 9 september een relidag gehouden. Wat is een relidag? De 4e klassen van havo en vwo gaan op zo'n dag op stap om kennis te maken met verschillende religies. Ze bezoeken dan verschillende 'kerken'. In de Hooglandse kerk werden de



scholieren ontvangen door dominee Alblas, in de Harteburgkerk door pastoraal werker Bas van Pampus en in de synagoge door Malka Polak.

Op vrijdag werd de moskee bezocht, de dag waarop de bedevaart naar Mekka begon. Bas van Pampus ontving zes groepen die telkens een half uur uitleg kregen over het geloof en wat er allemaal te zien is in de Harteburgkerk. Het verhaal over hoe God staat voor liefde en hoe alles wat slecht is neerkomt op de afwezigheid van liefde, maakte indruk. De beeldengalerij werd vol bewondering bekeken. Een half uurtje is zó om, maar de deur van de Harteburgkerk staat dagelijks open en ze zijn altijd van harte welkom.



## Symbolen en iconen

De deuren van de kerk staan wijd open en de klanken van het orgel zoeken hun weg door de Haarlemmerstraat. Het is Open Monumentendag op zaterdag 10 september. Met 2112 bezoekers in de kerk en ruim 200 in het museum Graccio is het een geslaagd evenement geworden. Het museum was voor velen een eye-opener. Reden om nog eens terug te komen en in alle rust meer te bekijken!

## Jongerenmiddag

Het nieuwe schooljaar is begonnen, maar het is nog volop zomer op 23 augustus. Een goede reden voor de jongeren van de Coeliclub om nog even lekker buiten te genieten. Een boottochtje, een barbecue en een quiz vormden de ingrediënten voor een gezellige middag. Het blijft niet alleen bij feesten voor de club. Ze gaan ook de handen uitsteken bij een grote schoonmaakklus in de kerk. Alvast bedankt jongens!



## Choral Evensong/Kerstconcert

Op zaterdag 1 oktober heeft het Harteburghoer in de Jeroenskerk te Noordwijk-binnen een Choral Evensong uitgevoerd. Een gezongen avondgebed volgens eeuwenoude Anglicaanse traditie. Voor het koor een geheel nieuw experiment dat

wellicht ook in de Harteburgkerk opgepakt kan gaan worden. Maar eerst en vooral wordt er nu hard gewerkt aan het programma voor Kerstmis. Het Kerstconcert van het Harteburghoer staat gepland op zondag 18 december om 15.00 uur! Zangers die projectmatig willen meezingen zijn nog welkom. Repetitie op woensdagavond vanaf 19.45 uur in de Romanuszaal.

## Bijbel lezen

Vanaf donderdag 3 november is er weer wekelijks bijbel lezen na de mis van 12.30 uur. Onder leiding van pastoraal werker Bas van Pampus wordt de lezing van de zondag gelezen en besproken in de spreekkamer naast de kerk. U bent welkom!

## Films in de Romanuszaal

**Vrijdag 4 november: Lourdes**  
 Drama over een verlamde vrouw. Ze is niet gelovig en gaat op bedevaart naar Lourdes.

**Vrijdag 9 december: Des hommes et des dieux**  
 Het indrukwekkende verhaal van zeven Franse monniken in de Algerijnse burgeroorlog. Na afloop wordt er onder leiding van pastoraal werker Marlène Falke samen over gesproken. Wat heeft u in de film gezien en wat heeft u daarin geraakt? Inloop met koffie/thee vanaf 19.30 uur. Deelname en consumpties zijn gratis.

## Vrijwilligers gezocht

Om ons blad Rondom de Kerk bij u als parochiaan van de Harteburgkerk te kunnen blijven bezorgen hebben we momenteel dringend behoefte aan een paar vrijwilligers die zeven keer per jaar een bezorgwijkje op zich willen nemen. De werkgroep kinderwoorddiensten en de Catechese Club 'Vriendjes van Franciscus' zijn ook op zoek naar enthousiaste vrijwilligers. Vind je

het leuk om de blijde boodschap aan kinderen door te vertellen? Heb je iets met de Heilige Franciscus? Neem dan contact met ons op via het secretariaat.

## Agenda

- Viering op zondag**  
11.15 uur Eucharistieviering.
- Viering door de week**  
Eucharistieviering in de dagkapel iedere donderdagmiddag om 12.30 uur
- Kinderwoorddienst**  
Tijdens de Eucharistieviering op zondag 30 oktober, 6 en 20 november, en op 4 en 11 december. Op de eerste zondag van de maand staat er bovendien een lekkere lunch klaar voor de kinderen in de Romanuszaal.
- Open kerk acties**  
Zaterdag 29 oktober van 14.00 - 17.00 uur  
Thema: Allerheiligen - Allerzielen.  
Zaterdag 17 december van 14.00 - 17.00 uur  
Thema: Kerstmis

**Koffiedrinken**  
 In de Romanuszaal na de zondagviering op 6 en 20 november en 4 december.

**Voedselbank**  
 Inzameling van houdbare producten voor de Leidse Voedselbank op zondag 6 november en 4 december.

**Ouderensoos**  
 Iedere woensdagmiddag van 13.30 - 16.30 uur in de Romanuszaal.

**Koorrepetities**  
 Dameskoor o.l.v. Jeroen Pijpers Op dinsdagochtend om 10.00 uur in de Romanuszaal.

**Schola Cantorum en Harteburghoer**  
 o.l.v. Theo Goedhart, Op woensdagavond vanaf 19.45 uur in de Romanuszaal.



# SINT PETRUS

Sint-Petruskerk: Lammenschansweg 40a, Leiden, Pastorie: Lorentzkade 16a, 2313 GB Leiden, 071 512 19 12 of secretariaat@sintpetrusleiden.nl. Openingsuren pastorie: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 9.30 tot 12.00 uur. In urgente gevallen (zoals een uitvaart) 06 23 75 26 74.  
Bank: NL04 INGB 0002 5541 52 t.n.v. HHPP Sint Petrus Kerkbijdragen, Leiden.  
Kopij-adres: secretariaat@sintpetrusleiden.nl. Eerst aanspreekbare: pastoor J.H. Smith.



## Oud, nieuwer, nieuwst

Aan de Langebrug stond de 'oude' Sint Petrus (foto 1 *gravure oude Sint Petrus*). Deze is op de avond van 25 juli 1933 afgebrand (foto 2). Nadien kwam er een gebouw waarin de voorgevel van de oude kerk verwerkt was (foto 3). Bij de vernieuwing was deze gevel niet te behouden. Gelukkig is in het pas geopende studentenhuus de kerkgevel weer te herkennen (foto 4). Een mooi herinneringspunt aan de voorloper van de huidige Sint Petrus.



## Projectkoor

Dit jaar zal in de Nachtmis o.a. de Pastoral Messe van de Oostenrijkse componist Anton Diabelli worden gezongen. Zoals al vele jaren met Kerstmis en Pasen gebruikelijk is, kunt u als projectkoorlid mee komen zingen. Daar zitten dan 5 repetities en een generale repetitie aan vast (donderdagavond van 20.00-22.00 uur in het Petruszaaltje naast de kerk). De eerste repetitie is op 17 november en de Nachtmis is zaterdagavond 24 december om 21.30 uur. Aanmelden kan bij Marja Vos (marjavoshoekstra@ziggo.nl). Iedereen die zich bijtijds aanmeldt krijgt de bladmuziek voor de 1e repetitie thuis. Vermeld wel even naam en adres, welke partij u denkt te zingen (sopraan, alt, tenor of bas) en of u voor €2,- een oefen-cd wilt hebben om thuis de eigen partij te kunnen beluisteren.

## Thijs Kramer

In de Liturgiekalender van de vorige Rondom de Kerk stond dat de Cantorij zaterdagavond 29 oktober zingt. Omdat dit een 5<sup>e</sup> weekend in de maand is, had dit samenzang met het Sint-Petruskoor moeten zijn. Maar ook dat zou in dit geval niet kloppen, omdat er nu gelegenheid was om Thijs Kramer een keer uit te nodigen. Thijs was bijna 50 jaar geleden de oprichter

van ons dameskoor (1967) en initiatiefnemer bij de uitbreiding van ons orgel (1982). Tot 1990 heeft hij ons als dirigent-organist veel moois voorgeschoteld, niet alleen met zijn fabelachtige orgelspel. Maar zaterdagavond zal hij dirigeren. We zingen dan de Missa in hon. B.M.V. de Loreto van Vinzenz Goller (ook een Oostenrijker). Slechts op één plek kom ik de volledig uitgeschreven naam van deze mis tegen: Missa in honorem Beatissimæ Mariæ Virginis de Loreto. Ton van Schie

## Actie Kerkbalans in de eindspurt

We zijn inmiddels in het vierde kwartaal en dus begint het spannend te worden hoe de actie Kerkbalans dit jaar eindigt. In 2014 en 2015 kwamen we net aan boven de 40.000 euro uit en ook voor dit jaar is dat het doel. Het is immers de belangrijkste inkomstenbron van onze kerk om alle kosten te dekken. Eind augustus lagen we met een tussenstand van 30.700 euro ongeveer 2.500 euro achter op het niveau van 2015. We hopen op een flinke eindspurt. En u kunt nog uw kerkbijdrage omzetten in een fiscaal aantrekkelijke gift. Neem daarvoor contact op met penningmeester Henk Sniijders (penningmeester@sintpetrusleiden.nl of 06 24 97 43 60). Veel dank voor uw bijdragen! De Beheercommissie

## Kerstactie 2016

Dit jaar willen we net als andere jaren weer een Kerstactie houden. Wijkcontactpersonen zullen in de dagen vóór Kerstmis een attentie brengen bij medeparochianen, die wij om wat voor reden dan ook in de kersttijd extra aandacht willen geven. Voor deze actie zullen we in het weekend van 3 en 4 december na de vieringen een deurcollecte houden. Mist u de deurcollecte en/of wilt u een bijdrage doneren, dan kunt u dit doen op bankrekening NL04 INGB 0002 5541 52 t.n.v. HHPP Sint-Petrus o.v.v. Kerstactie. We hopen dat we weer op u kunnen rekenen. Cobi van Strien, Maria Rosdorff en Luud Hettinga

## De doopdatum voor het najaar

Zaterdagmiddag 19 november is er weer gelegenheid om uw kind te laten dopen. De doopviering begint om 15.00 uur. De voorbereidingsavond wordt gehouden op dinsdag 8 november, om 19.30 uur in de pastorie van de Sint-Petruskerk, Lorentzkade 16A. Voor meer informatie en/of opgave: Pernelle Severijnen: tel. 071 514 49 88 of e-mail: pam.severijnen@planet.nl

## Gedachtenis van Allerzielen

Op woensdagavond 2 november is er om 17.00 uur een extra H. Mis in verband met de gedachtenis van Allerzielen. Aan het eind van deze viering zullen we de overledenen uit onze parochiekern van het afgelopen jaar herdenken.

## Vaste Vieringen

### Zaterdagavond

19.00 uur Mis met samenzang, Cantorij of kinderkoor

### Zondagmorgen

1e en 3e zondag van de maand 09.30 uur Mis met Sint Petruskoor

### Door de Week

Eucharistieviering in de dagkapel, ingang via de witte deur naast de parochiezaal

- Dinsdag 09.00 uur

- Vrijdag 09.00 uur

Na deze Missen is er biechtgelegenheid

### Open Kerk

Iedere 2e woensdag van de maand van 11.00 tot 12.00 uur met aanbidding en Rozenkrans (11.30 uur). Deze maanden is dat op 9 nov en 14 dec.

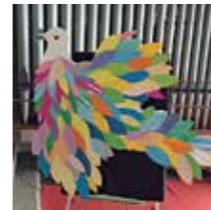


# LAM GODS

H. Antonius van Paduakerk, Boshuizerlaan 13, Leiden, Maria Middelaeskerk, Rijndijk 283, Leiden. Secretariaat: Boshuizerlaan 13, 2321 SG Leiden, dinsdag van 9.30 tot 11.30 uur. Tel.: 071 531 01 62, e-mail: secretariaat@lamgodsleiden.nl. Kerkbijdrage: NL09 INGB 0000 5272 47. Eerst aanspreekbare: pastoraal werker Marlène Falke-de Hoogh.

## Vredesweek 2016

Op zondag 18 september werd in een goed gevulde Antoniuskerk samen met de protestantse medebroeders en -zusters stil gestaan bij de jaarlijkse Vredesweek. Bij binnenkomst mocht iedereen een wens op een papieren veer schrijven en deze op een kartonnen duif plakken. Deze werd aan het begin van de viering bij het prierkoor gezet. De duif is de woensdag erna mee genomen naar de Vredeswake op het Stadhuisplein midden in Leiden. Tientallen mensen van allerlei pluimage hebben daar een uur lang geluisterd naar verhalen en liederen over vrede. Heel indrukwekkend!



## In memoriam Theo van Leeuwen

Op 13 september overleed Theo op 76-jarige leeftijd, lichamelijk gesloopt door ziekte, maar geestelijk tot het einde helder. Hij was koster van de Antoniuskerk en heel veel jaren zanger in het Antoniuskoor dat opging in het Lam Godskoor. Theo kon heel goed met mensen



omgaan, eerst in zijn melkwijk en ook in de parochie: rustig luisterend, iedereen de ruimte latend maar fel als het nodig was. Hij had behalve een gouden hart ook gouden handen, bouwde podia voor het koor en repareerde alles wat stuk was. Zijn uitvaart begon heel symbolisch in een stampvolle Antoniuskerk, maar de familie begeleidde hem tot bij de Maria Middelaeskerk waar hij vaak zong, op weg naar Rhijnhof waar hij is gecremeerd. Hij zal zeer gemist worden, door Ali en de (klein)kinderen maar ook door de koorleden en de kerkgangers, katholiek en protestant!

## Viering Allerzielen op 30 oktober

Dit jaar herdenken we op zondag 30 oktober onze dierbare overledenen en in het bijzonder

de parochianen die de afgelopen 12 maanden zijn gestorven. De nabestaanden mogen zich hiervoor speciaal uitgenodigd weten. De viering van woord en gebed is om 11.15 uur in de Antoniuskerk.

## Goede doelen acties Fietspuzzeltocht

Op zondag 25 september hebben we met zo'n 25 man gefietst en een aantal vragen beantwoord, waarvan de moeilijkste bleek te zijn 'wat is het aantal kralen aan de rozenkrans'. Ook het vinden van de juiste route was soms een puzzel, want hoe fiets je verder als er onverwacht een brug is afgesloten? Maar het schitterende weer maakte alles goed. Deze dag heeft maar liefst € 200,- opgebracht voor het goede doel.



## Pelgrimstocht

Een paar kilo armer, maar een bijzondere ervaring rijker was Jan Akerboom op 24 september terug van zijn pelgrimstocht naar Santiago de Compostela. Hij liep zo'n 800 km door het noorden van Spanje. Op 'janakerboom.blogspot.nl' hebben wij zijn tocht kunnen meebeleven. Jan:

*"Letterlijk en figuurlijk hoogtepunt was het gebeuren bij het Cruz de Fierro op 13 september: de hemel die zich opende en Theo van Leeuwen welkom heette. Heel bijzonder waren de vele contacten met andere pelgrims van over heel de wereld. Er heerste een positieve sfeer van saamhorigheid, aandacht voor elkaar en voor de omgeving. Het had 'kwaliteit'. Moeilijk onder woorden te brengen wat het mij gedaan heeft. Ik denk aan de woorden van een 'eenvoudige' Spaanse herbergier die, refererend aan de rijkdom in de Middeleeuwen, antwoordde dat hij nu 'anders' rijk was. Ik ben in dat opzicht ook rijker teruggekeerd en hoop die rijkdom vast te kunnen houden".*

Jan heeft zich laten sponsoren voor het goede doel en heeft daarmee circa € 2.500,- opgehaald. Een prachtig resultaat. Alle gulle gevers hartelijk dank!



## Vieringen door de week

### Wijkerk H. Antonius

Vrijdag 4 november en vrijdag 2 december: Eucharistieviering om 10.00 uur.

### Woonzorgcentrum De Robijn

Vrijdag 4 november voor het laatst een viering om 15.00 uur in de 'Vijverzaal'. Daarna wordt er verbouwd.

### Serviceflat Schouwenhove

Maandag 31 oktober en 28 november: Eucharistieviering om 10.00 uur.

### Zorgcentrum Zuidwijk

Zaterdag 5 november en 3 december: Viering om 10.30 uur.

## Afwijkende viering op 20 november

Op deze derde zondag is de viering om 9.30 uur in de Maria Middelaeskerk en NIET in de Antoniuskerk.

## Kinderwoorddienst en kinderkoor

Op zondag 23 oktober en 27 november zingt het kinderkoor 'De Vlammetjes' in de viering van 9.30 uur in de Maria Middelaeskerk. Er is dan Kinderwoorddienst.

## Bijbelavonden

Onder leiding van catecheet Marieke Maes verdiepen we ons in de lezingen van een bepaalde zondag. Iedereen is welkom op donderdag 17 november en donderdag 8 december om 20.00 uur in de pastorie van de Antoniuskerk.

## Maaltijd Plus

Maaltijden met een bijbels thema vinden plaats in 'De Verdieping' in de Stevensbloem op vrijdag 28 oktober en 25 november van 18.00 tot 21.00 uur. Intekenlijsten komen achterin de kerken te liggen.

## In memoriam

Op 24 augustus overleed mevrouw Bernadine A.M. Koot-van Marwijk op de leeftijd van 94 jaar. De afscheidsviering is dinsdag 30 augustus in de Maria Middelaeskerk geweest, waarna zij op de Zijlpoort begraven is.

Op 13 september overleed Theodorus Wilhelmus Antonius van Leeuwen op de leeftijd van 76 jaar. De afscheidsviering was op 19 september in de Antoniuskerk.



Watermolen 1,  
2317 ST Leiden,  
071 521 28 58,  
beheerder@  
kcregenboog.nl  
www.deregen-  
boogmerenwijk.nl

## Regenboogzondag – Start nieuwe seizoen

Elk jaar is aan het begin van het seizoen Regenboogzondag: een dag van bemoediging, ontmoeting, heroriëntatie en plannen maken.

Na een drukbezochte, compleet oecumenische, inspirerende en, met dank aan het Regenboogkoor, ook zeer feestelijke viering, is iedereen gemotiveerd om er weer een mooi jaar van te maken. Mede door de bak-kunsten van een aantal trouwe kerk-gangers was ook het koffiedrinken na de viering zeer geslaagd.

In de viering was al het jaarthema bekendgemaakt. Dat luidt: 'Wat is ten diepste onze Bron?' Hierover willen



we het komend jaar uitgebreid van gedachten wisselen en elkaar over inspireren. De voorzitter van de AKM, Piet Pouw, haakte daarop in. Stroomlijning van

het bestuur en meer tijd en aandacht voor geloofszaken. Eén zaak was al gerealiseerd: een nieuw visitekaartje van de Regenboog (zie foto) met daarop onze visie over geloofs-gemeenschap zijn.

Terwijl het nieuwe visitekaartje en de jaarprogrammaprojecten werden uitgedeeld, werd het glas geheven om te toosten op een gezegend Regenboogjaar.



De Regenboog is een oecumenische geloofs-gemeenschap voor denkers en doeners, voor iedereen die inspiratie en verbinding zoekt. Vanuit verschillende tradities delen en vieren wij de liefde van Christus, zo kleurrijk als de regenboog. In De Regenboog ben je welkom met je eigen verhaal en achtergrond. In de voetsporen van Jezus willen wij verantwoordelijk leven met oog voor elkaar, mensen in de buurt en de wereld om ons heen.

### Vieringen

Zondag 10.00 uur een oecumenische viering van Woord en Gebed met kindernevendienst voor kinderen van de basisschool en crèche voor de allerkleinsten.

Zondag 12.15 uur H. Mis in het Italiaans.

Laatste maandag van de maand 19.00 uur H. Mis in het stiltecentrum (24 oktober en 28 november).

Pastor Marianne Hoogervorst, (RK) tel. 06 20 55 14 58, e-mail: pastor.regenboog@gmail.com, Ds. Inge Smidt, tel. 071 528 49 09, e-mail: ds.Smidt@gmail.com.

Meer informatie over de diensten en vieringen op de website: [www.deregenboogmerenwijk.nl](http://www.deregenboogmerenwijk.nl)

### Bijzondere viering: Allerzielen

Op woensdag 2 november, Allerzielen, branden van 17.00 tot 19.00 uur zowel aan de voorzijde als aan de achterzijde van ons kerkelijk centrum witte graflichten om mensen uit te nodigen een kaarsje aan te steken. Meer informatie op pagina 23 en op onze website [www.deregenboogmerenwijk.nl](http://www.deregenboogmerenwijk.nl).

### Uit het jaarprogramma

Voor deze activiteiten geldt: Opgave bij ds. E.S. Smidt, ds.smidt@gmail.com Zie voor meer informatie [www.deregenboogmerenwijk.nl](http://www.deregenboogmerenwijk.nl).

### Bijbel en Beeld

Aan de hand van schilderijen en miniaturen staan we stil bij de grote thema's uit het geloof. Data: 8 november, 6 december en 10 januari. Aanvang 20.00 uur.

### Leesgroep Tomás Halík: De nacht van de biechtvader

Priester en hoogleraar Tomás Halík bezint zich op de crisis in het christendom. Data: 24 oktober, 29 november, 9 januari. Aanvang 20.00 uur.

### Weihnachtsoratorium J.S. Bach

Een voorbereiding op Kerst door meditatie en actief te luisteren naar de manier waarop Bach de verschillende facetten en lagen van het kerstverhaal vertolkt in zijn muziek. Data: 28 november en 12 december. Aanvang 20.00 uur.

## Vredeswake Leiden: 'Vrede verbindt'

Op woensdag 21 september werd de jaarlijkse Vredeswake gehouden op het Stadhuisplein. Zo'n 100 mensen gaven gehoor aan de oproep om stil te staan bij die talloze, vaak naamloze, dappere mensen die zich inzetten voor vrede in hun land.

De wake kende momenten van bezinning en stilte, waarin een kaars

werd gebrand en om aandacht gevraagd werd voor slachtoffers van oorlog en andere vormen van onrecht in de wereld. Ook waren er korte overwegingen van een drietal sprekers.

Vervolgens werd in de Kapelstraat door de burgemeester een muurschildering met de tekst van Artikel 1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens onthuld:

*Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zij zijn begiftigd met verstand en geweten, en behoren zich jegens elkander*



Kring van de Vredeswake.

*in een geest van broederschap te gedragen.*

Volgens de burgemeester past dit helemaal bij de wijze waarop Leiden zich wil opstellen, zowel ten opzichte van elkaar als ten opzichte van nieuwkomers. Iets om trots op te zijn!

Foto's: Han de Bruin



Onthulling van de muurschildering van Artikel 1.



Oude Rijn 44 b/c,  
2312 HG Leiden,  
071 514 49 65,  
info@debakkerij-leiden.nl  
www.debakkerij-leiden.nl

## Diaconaal weekend in teken van barmhartigheid

Het door paus Franciscus afgekondigde Jaar van de Barmhartigheid duurt nog tot 20 november. Het diaconaal weekend op 12 en 13 november sluit op de valreep aan bij dit thema.

Barmhartigheid is geen gangbaar woord meer in ons dagelijks taalgebruik. De actualiteit, het nut en de noodzaak om het begrip weer onder de aandacht te brengen is er niet minder om. Vanuit De Bakkerij willen we twee creatieve projecten rondom barmhartigheid onder uw aandacht brengen:

Een **bordspel** waarin uw eigen houding ten opzichte van barmhartigheid centraal staat. Tijdens het diaconaal weekend is dit bordspel te bewonderen in de ker-



ken. U kunt het spel ook downloaden van de website van De Bakkerij of tegen kostprijs bestellen via [info@debakkerijleiden.nl](mailto:info@debakkerijleiden.nl) En een **kunstproject** rond de Zeven werken van barmhartigheid. In de loop van het komende jaar hopen we diverse groepen uit te nodigen om elk een eigentijds kunstwerk te maken rond één van de werken van barmhartigheid. *Ton Snepvangers*  
Coördinator Diaconaal Centrum De Bakkerij

## Gezellig druk in De Bakkerij tijdens Open Monumentendag

Een totaal van 413 bezoekers: dat was de indrukwekkende 'oogst' van de Open Monumentendag op zaterdag 10 september in De Bakkerij.



Foto: Han de Bruin

Jacqueline Schoonwater tijdens een rondleiding door De Bakkerij.

Na vijf jaar niet open te zijn geweest tijdens de Open Monumentendagen, was het goed weer veel geïnteresseerde mensen het oude pand met zijn rijke historie te laten zien. En tegelijk informatie te geven over de huidige activiteiten. Vele vrijwilligers stonden paraat. Er werden o.a. rondleidingen gegeven in de ovenruimte, met onder andere de twee ovens van de voormalige

Armenbakkerij. In de Turfzaal was een Powerpointpresentatie te zien van het werk van de diaconieën. Ook de geschiedenis van de Goemoers, vandaag de dag uitgifte van babypakketten, werd uit de doeken gedaan. We vermoeden dat dat weer veel babyspullen gaat opleveren in de rode inzamelbak!

## Rondom...

### Dolende dertigers



*"Waar doe ik het allemaal voor?"*

*Deze verzuchting ving ik op. Die bleek te zijn geuit in het TV programma over (alleenstaande) 'Dolende dertigers'. Bij mij ging een laadje open, ook ik was als dertiger bijzonder dolend en wist uiteindelijk niet meer waar ik het zoeken moest. Werksfeer en inhoud waren niet prettig meer, ik was ziek en sociale contacten stonden op een laag pitje. Wel werkte ik door, want je moet als alleenstaande de kost verdienen. Bovendien, alleen thuis en ziek was geen prettig vooruitzicht. Ik liep vast en na vele omzwervingen langs mogelijke invulling van mijn gevoel van zinloosheid, teveel om in dit columnpje te behandelen, belandde ik in de Katholieke Kerk. Ik heb er al eerder iets over verteld. Zo leerde ik en weet ik tot op de dag van vandaag dat het gevoel van verbondenheid met iets groters dan jezelf essentieel is voor een zinvol leven. Verbondenheid met de Wereldkerk, met verleden en heden van andere mensen met wie je je geloof deelt.*

*De vraag 'Waar doe ik het allemaal voor?' is niet de goede vraag. Wat je ook doet, het gaat erom hoe je het doet, welke waarden zijn je leidraad, hoe ga je met mensen om. En laat je daar niet vanaf houden, hoe groot de sociale druk ook is.*

*Joke Sorgdrager, hoofdredacteur*

## Adventsactie 2016: Hoop voor moeder en kind

De Adventsactie 2016 kent vijf bijzondere projecten met een

**gemeenschappelijk thema; ze koesteren alle vijf moeders en kinderen. Hieruit heeft de Diaconie/MOV-werkgroep van onze parochie HH. Petrus en Paulus unaniem gekozen voor het project 'Straatkinderen terug naar huis'.**

Fidesco, een internationale katholieke organisatie voor ontwikkelings-samenwerking, helpt al jaren straatkinderen in Kigali, de hoofdstad van Rwanda. De kinderen hebben om allerlei redenen het huis verlaten. In het centrum krijgen ze kleding, me-

**ADVENTSACTIE**

dische zorg, scholing en psychologische hulp.

Doel is om de kinderen weer thuis te kunnen plaatsen. Met onze steun geven we hoop aan moeder en kind. Die hoopvolle verwachting ligt ook besloten in het feest van de geboorte van Jezus: Kerstmis. Laten we in de Adventstijd er ons extra bewust van zijn, dat we mogen meebouwen aan een wereld waar gerechtigheid heerst. Een wereld zoals het Kind in de kribbe het bedoelt.

*Namens de Werkgroep Diaconie/MOV*  
*Regina Krowinkel en Lucia de Jeu*

# Christenen over de wereld

## Beste Kinderhoek-ers,

de tweede uitgave alweer en ook hierbij een stukje van de wereldkaart. Deze kan je van de wesbite downloaden: [www.kinderhoekrdk.nl](http://www.kinderhoekrdk.nl)  
In deze uitgave hebben we Elyanor uit Syrië aan het woord. Lees maar wat ze te vertellen heeft. Veel plezier! De redactie



### Wist je dat ...

- er in Syrië 2,6 miljoen christenen leven?
- de Apostel Paulus in de hoofdstad, Damascus, werd gedoopt en daarna in een mand uit de stad werd gesmokkeld?
- er in Syrië de oudste kerken in de wereld te vinden zijn?
- er al meer dan 5 jaar burgeroorlog heerst in Syrië?
- er sinds 2015 20.000 Syrische vluchtelingen in Nederland bescherming hebben gevonden?



## Interview met Elyanor Abu Samra uit Syrië



**Kan je je even aan onze lezertjes voorstellen?**  
*Mijn naam is Elyanor en ik ben bijna elf jaar oud. Ik kom uit de stad Saidnaya in Syrië. Nu woon ik in Leiden met mijn ouders en zusje. Ik ga naar de RK Basis-school De Singel. Ik zit in een speciale klas om Nederlands te leren en straks ga ik naar groep 7. Mijn hobby's zijn zwemmen, piano, ballet en kick-boxen.*

### Zijn er veel Christenen in jouw land?

*Rond 10% van de mensen in Syria is Christen. In Saidnaya is bijna iedereen Christen en er zijn veel kerken. De grootste is het Mariaklooster dat al 1500 jaar oud is. Mijn kerk heet Haya Sophia wat de Heilige Sofie betekent.*

### Ging je vaak naar de kerk?

*Ja, elke zondag was er een activiteit voor de kinderen. Ik was altijd de eerste in de kerk omdat ik de kaars wilde dragen naar de kinderdienst! Er was ook een zondagsschool (op de vrijdag!), een koor en processies op feestdagen. In de zomer was er een kamp in de bergen.*

### Hoe vieren jullie Kerst en Pasen in Syrië?

*Met Kerst is er een groot straatfeest en een kermis. Wij zingen dan liedjes zoals Jingle Bells en spelen in de sneeuw. Vorig jaar was de Kerstboom in ons huis de grootste in de stad! Met Pasen versieren wij eieren en eten speciale koekjes.*

### Kan je over andere tradities vertellen?

*Ja, als een baby gedoopt wordt, delen de ouders speciale chocolade cadeau's uit met de naam van de baby daarop. Meisjes hebben alleen een peettante en jongens hebben een peettante én een peetoom. Maar ik heb allebei!*

## Het Onze Vader in het Arabisch

أبانا  
Onze Vader

أبانا الذي في السماوات. لِيَتَقَدَّسَ اسْمُكَ. لِيَأْتِ مَلَكُوتُكَ.  
Onze Vader, die in de Hemel zijt. Uw Naam worde geheiligd. Uw Rijk kome.

لَتَكُنْ مَشِيئَتُكَ. كَمَا فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ عَلَى الْأَرْضِ.  
Uw wil geschiede op aarde zoals in de Hemel.

خُبْزَنَا الَّذِي لَلْغَدِ أَعْطِنَا الْيَوْمَ.  
Geef ons heden ons dagelijks brood.

وَأَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا كَمَا نَغْفِرُ نَحْنُ أَيْضًا لِلْمَذْنُوبِينَ الْبَيْنَا.  
En vergeef ons onze schuld, zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven.

وَلَا تَدْخُلْنَا فِي تَجْرِبَةٍ. لَكِنْ نَجِّنَا مِنَ الشَّرِّ.  
En leid ons niet in bekoring maar verlos ons van het kwade.

## AGENDA

- Er is weer van alles te doen en te beleven voor tieners en jongeren in onze parochie!
- **28 oktober** Tiengroep, Menswordingpastorie, 18.30 tot 21.30 met maaltijd
- **30 oktober** Santi Subito, H. Lodewijk en **Congres Bruisende Kerk** in Gouda, zie hier-naast
- **10 november** Jongerenmis in de H. Lodewijk om 19.00 uur met borrel na
- **13 november** Tour of faith van 15.00 uur tot 18.30 uur. Mis met erna geloofsgesprek met bisschop Van den Hende en maaltijd. Kijk op de Facebook-pagina Jongerenpastoraatbisdomrotterdam voor meer info.
- **25 november** Tiengroep, Pastorie Petruskerk, 18.30 tot 21.30 met maaltijd
- **27 november** Santi Subito, H. Lodewijk. Kijk op de Facebook-pagina van JPLEiden of [www.jpleiden.nl](http://www.jpleiden.nl) voor meer info. De plannen van de Coeli-club staan op hun Facebookpagina. Meer info over de tiengroep bij Margreet Beenakker, [margreet-beenakker@gmail.com](mailto:margreet-beenakker@gmail.com).



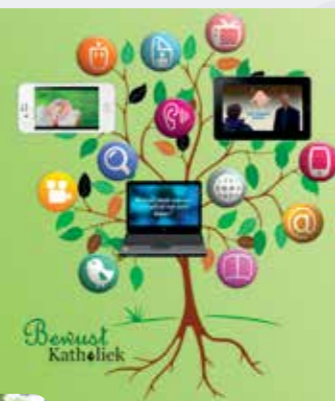
Heel Holland bakt met de Tiengroep.

*De Coeliclub leest tijdens het zomerfeest het leven van de H. Laurentius, patroon van ons bisdom. Met begeleiding van pastoraal werker Marlène Falke. Na de BBQ was er nog een korte quiz en 'weerwolven' in de tuin. Nieuwe activiteiten van de Coeli-club staan op hun Facebookpagina.*



## Congres Bruisende Kerk 30 oktober

**Herken je dit? Je wilt graag iets doen met je geloof, maar waar moet je beginnen? Of, je bent al actief en je vindt het soms lastig om in de Kerk iets voor elkaar te krijgen? Je maakt je wel eens zorgen over de toekomst van de Kerk in Nederland? Dan is dit congres echt iets voor jou!**



Bewust Katholiek



Dick van Klaveren, priester, het gezicht van de Bruisende Kerk.

Op het congres kun je je onder meer laten inspireren door boeiende sprekers en ontdek je hoe je vanuit jouw kracht missionair kunt zijn. Je leert hoe je in een groep kunt bruisen van de goede ideeën en je ontvangt de zegen.

Het congres is bedoeld voor katholieken van 18 tot 38 jaar die er wat van willen maken in de kerk. **Plaats** Gouda, Aalberseplein 2 **Tijd** 9.30 tot 16.30 uur. Voor meer informatie, filmpjes en inschrijving, zie [www.bewustkatholiek.nl](http://www.bewustkatholiek.nl).

## App van de maand



Met deze app kun je het laatste nieuws over de paus lezen, foto's bekijken, events livestreamen en de beroemde @Pontifex tweets ontvangen. Bovendien heb je, via webcams, een prachtig uitzicht op de Sint Pietersplein. Als je door de nieuwsberichten van de Vaticaanse omroep hebt geschild, kun je van de Romeinse zonsopkomst genieten en bijvoorbeeld zien dat er bij het graf van paus Johannes Paulus II een Mis aan de gang is. De Pope App is beschikbaar voor iOS, Android en Windows in 5 talen. Niet in het Nederlands, wel in het Engels.

## TOP Geheimen van de Vaticaanstad

1. In Vaticaanstad wordt de meeste wijn per hoofd van de bevolking gedronken: gemiddeld 325 glazen per persoon per jaar.
2. Het Vaticaan heeft het kleinste



spoorwegnet ter wereld, met twee sporen van 300 meter, één station (Città del Vaticano) en twee zijsporen. Als de Paus met de trein wil rijden moet hij er een van de Italiaanse spoorwegen lenen.

3. In het Vaticaan staat een van de oudste sterrenwachten ter wereld. Vanwege de lichtvervuiling staat er ook een telescoop in Arizona, VS: de Vatican Advanced Technology Telescope (VATT).

## IDENTITY CARD

**Naam** Nicholas Schoppink  
**Leeftijd** 17  
**Kerk** Hartebrugkerk, Leiden  
**Taak** Lector, junior-acoliet, coördinator jongerengroep de Coeli-Club  
**School** Visser 't Hooft Lyceum, 6 VWO TTO  
**Hobby's** gamen, schrijven en schermen



4. Vaticaanstad heeft een eigen postdienst, met eigen postzegels en een service die veel beter werkt dan de Italiaanse post zelf. Van postcode 00120 wordt meer brieven verstuurd dan van elke andere postcode in de wereld!

5. Sinds 1984 staat de Vaticaanstad op de werelderfgoedlijst van de UNESCO, het enige hele land dat als monument is geregistreerd.



## Koos Hogendorp (68)

Vrijwilliger Hartebrugkerk

### Wat doe je?

*Ik ben koster en acoliet in de Hartebrugkerk. Als koster zet ik alles klaar voor de Mis. En als acoliet houd je alles een beetje in de gaten tijdens een dienst. Ook houd ik samen met mijn vrouw Hetty het priesterkoor schoon. We zijn er op zondagen maar ook bij trouwtjes en begrafenissen. Begravenissen zien we wat minder de laatste jaren, vroeger had je er 30 à 35 per jaar, nu 3 of 4. We hadden wel laatst een begrafenis van een klein kind. Dan zit de kerk stampvol en zie je allemaal meevende mensen.*

### Hoe gaat dat in de praktijk in zijn werk?

*Voor de Mis zet ik de kelken en de wijn klaar op het altaar, ik steek de kaarsen aan en ik zorg voor de wierook. Daarnaast hang ik de passende misgewaden alvast klaar in de sacristie. Kazuifels wisselen met de vijf liturgische kleuren van het jaar. Wij hebben al gauw 40 kazuifels hangen, dus een Mis met meer heren is bij ons geen probleem. Mijn vrouw en ik doen ook samen het zilverwerk op het hoogaltaar. Of we dat zilver poetsen? Nee hoor, opwrijven is veel beter, elke keer als je poetst verdwijnt er steeds weer een klein laagje. En als er eens wat versted moet worden, bijvoorbeeld aan het linnenwerk, doet mijn vrouw dat ook. Als acoliet zorg je weer dat alles goed verloopt rond het altaar. Je bent de assistent van de priester, met een mooi woord de 'ceremoniaris'. Je helpt met diverse dingen. Eigenlijk ben je een soort 'vliegende kiep'.*

### Waarom doe je dit?

*Het is zo gegroeid. Ik ben jong begonnen en zo doorgeslagen. Ik doe het nu 45 jaar, en nog steeds met veel plezier. (Lachend) Ik heb wel eens een paar keer willen stoppen maar dan vlogen de paters me aan. Ach, het bloed kruipt waar het niet gaan kan.*

### Wat drijft je?

*Ik vind het zelf ook mooi. Ik houd ervan als alles op orde is op het hoogaltaar. Ik ben graag praktisch bezig voor mensen. Je doet de mensen er een plezier mee. En ik vind het altijd fijn dat we veel kerkgangers hebben.*

### Heb je iets met Allerzielen?

*Ik heb veel mensen die nu zijn overleden goed gekend, ook familieleden. Dan doet zo'n dag je wat.*

Vieringen in de periode van 29 Oktober tot en met 11 December 2016

Oktober	St. Josephkerk	H. Lodewijkkerk	Meerburgkerk/De Menswording	St. Jan-/Chr. Dienaarkerk	Kapel RK-Begraafplaats Zijlpoort, Haven 64 Dinsdag 1 november en 6 december 10.00 uur: EV. Woensdag 2 november 16.00 uur: gebedsviering.	H. Laurentiuskerk	Hartebrugkerk	Kapel Roomburgh, Hof van Roomburgh 46 Zondag 10.30 uur maandag tot en met zaterdag 18.00 uur: EV	St. Petruskerk	Antoniuserk/ Maria Middelaeskerk	
29 za				19.00 EV - pastoor Broeders CD Samenzang					19.00 EV - pastoor Smith Sint-Petruskerk	29	
30 zo	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkerk	10.00 EV Lat/NL - pastoor Smith 17.00 Aanbidding 18.00 EV - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Dames/Herenkerk	MW		11.00 EV - pastoor Broeders Samenzang	11.15 EV/KWD - pater v Ulden Dameskerk			11.15 WG - Allerzielen Lam Godskoor	ANT 30
November											
1	Hoogfeest Allerheiligen	19.00 EV - pastoor Smith							09.00 EV - pastoor Smith	1	
2	Allerzielen	19.00 EV - pastoor Smith	09.00 EV - pastoor Smith	18.00 Allerzielenviering 19.00 Allerzielenviering	MB MW		19.00 Allerzielenviering		17.00 EV - pastoor Smith	2	
5 za									19.00 EV - pastoor Smith Samenzang	5	
6 zo	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkerk	10.00 EV Latijn - pastoor Smith 17.00 Aanbidding 18.00 EV - pastoor Smith	09.30 EV - pastor Kurvers Dames/Herenkerk	MW	09.30 EV - pastoor Broeders CD Parochiekerk	11.00 EV - pastor Kurvers Parochiekerk	11.15 EV/KWD - pastoor Broeders Hartebrugkerk		09.30 EV - pater van Ulden Sint-Petruskerk	11.15 EV - pater v Duijnhoven Lam Godskoor	ANT 6
12 za				19.00 EV - pastor vd Eijnden CD Eigentijds koor					19.00 EV - pastoor Smith Samenzang	12	
13 zo	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkerk	10.00 EV Lat/NL - pastoor Smith 17.00 Aanbidding 18.00 EV - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Kinderkerk	MW		11.00 EV - pastoor Broeders Parochiekerk	11.15 EV - pater van Ulden Schola Cantorum			09.30 WG Lam Godskoor	MM 13
19 za						19.00 WG EMS koor			19.00 EV - pastoor Smith Samenzang	19	
20 zo	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Magnificatkerk	10.00 EV Latijn - pastoor Smith 17.00 Aanbidding 18.00 EV - pastoor Smith	09.30 WG Dames/Herenkerk	MW	09.30 WG Parochiekerk	11.00 WG Samenzang	11.15 EV/KWD - pater v Ulden Hartebrugkerk		09.30 EV - pastoor Broeders Sint-Petruskerk	09.30 EV - pastor Kurvers Lam Godskoor	MM 20
26 za									19.00 EV - pastoor Smith Cantorij	26	
27 zo	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkerk	10.00 EV Lat/NL - pastoor Smith 17.00 Aanbidding 18.00 EV - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Jongerenkerk	MW	09.30 EV - Mgr v/d Hende Parochiekerk	11.00 EV - Mgr v/d Hende Parochiekerk	11.15 EV/KWD - pastoor Broeders Schola Cantorum			09.30 EV - pater van Ulden Kinderkerk	MM 27
December											
3 za									19.00 EV - pastoor Smith	3	
4 zo	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Magnificatkerk	10.00 EV Latijn - pastoor Smith 17.00 Aanbidding 18.00 EV - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Dameskerk	MW	09.30 WG Parochiekerk	11.00 EV - pastoor Broeders Parochiekerk	11.15 EV/KWD - pater v Ulden Hartebrugkerk		09.30 EV - pater van Ulden Sint-Petruskerk	11.15 EV - pater v Duijnhoven Lam Godskoor	ANT 4
10 za				19.00 EV - pastor vd Eijnden CD Eigentijds koor					19.00 EV - pastoor Smith Samenzang	10	
11 zo	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Schola	10.00 EV Lat/NL - pastoor Smith 17.00 Aanbidding 18.00 EV - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Dames/Herenkerk	MW		11.00 EV - pater v Ulden Parochiekerk	11.15 EV/KWD - Mgr v/d Hende Schola Cantorum			09.30 EV - Mgr v/d Hende Lam Godskoor	MM 11



In de Merenwijk is geen kerkhof, maar iedereen kan zijn of haar dierbaren in gewijde sfeer gedenken. **Woensdag 2 november** van 17.00 tot 19.00 uur branden aan de voor- en achterzijde van De Regenboog graflichten om mensen uit te nodigen een kaarsje aan te steken of een briefje met de naam van of een wens voor een dierbare in een 'gedenkboom' te hangen. Binnen is ruimte voor stilte, gebed en een persoonlijk gesprek. Gelovig of niet, iedereen is van harte welkom, ook voor een kopje koffie/thee.

**Kinderkerk in Zoeterwoude!**

Op **zondag 27 november** is er weer Kinderkerk in de Christus Dienaarkerk in Zoeterwoude Dorp voor drie- tot achtjarigen. Na de viering wordt samen geknutseld en genieten de volwassenen van een kopje koffie. Toen het aantal jonge gezinnen in de vieringen schrikbarend terugliep, startte enthousiaste moeders in overleg met de Pastoraatgroep zes keer per jaar met de Kinderkerk. De vieringen zijn eenvoudig, met liedjes, gebedjes en een mooi Bijbelverhaal. Waar dat kan, doen de kinderen actief mee. Iedereen is welkom!



Annie Borst vertelt op zondag 9 oktober over de Goede herder. De kinderen knutselen na afloop een schaapje.

**Legenda**

- EV = Eucharistieviering
- GV = Gezinsviering
- KWD = Kinderwoorddienst
- WG = Woord- en gebedsdienst
- Vieringen in:**
- Mb = Meerburgkerk
- Mw = De Menswording
- SJ = Sint Jans Onthoofding
- CD = Christus Dienaarkerk
- Ant = Antoniuskerk
- MM = Maria Middelaeskerk

Herensingel 3



Steenschuur 19



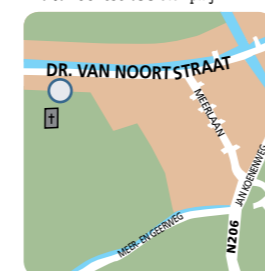
Hoge Rijndijk 16 Zoeterwoude/Heelblaadjespad 1 L'dorp



Zoeterwoude-dorp



Dr. v.Noortstr.88 Stompwijk



Haarlemmerstraat 106



Lammenschansweg 40A



Boshuizerlaan 11 / Rijndijk 283





## R.K. Zorgcentrum ROOMBURGH

Hof van Roomburg 46  
2314 ZC Leiden [www.roomburgh.nl](http://www.roomburgh.nl)  
Tel. 071 589 22 00 [info@roomburgh.nl](mailto:info@roomburgh.nl)



**Roomburgh is een prachtig aan het Rijn-Schleekanaal gelegen zorgcentrum, waar u terecht kunt voor welzijnsdiensten en zorgverlening.**

**U kunt komen wonen in Roomburgh, maar ook als u thuis woont kunt u van onze diensten gebruik maken:**

- Roomburgh biedt dagverzorging (activiteiten en warme maaltijd) gedurende enkele dagdelen per week (bijv. als u thuis eenzaam bent)
- U kunt hiervoor worden opgehaald en thuisgebracht
- U kunt dagelijks lekker eten in ons restaurant, 3 gangen diner!
- U kunt tijdelijk in Roomburgh verblijven (bijvoorbeeld als uw mantelzorg met vakantie gaat)
- Er worden regelmatig activiteiten georganiseerd
- Iedere zaterdag: meer bewegen voor ouderen
- U kunt dagelijks deelnemen aan de Eucharistieviering in onze kapel

### Roomburgh levert zorg ook bij u thuis!

- Hulp bij de dagelijkse verzorging (wassen en aankleden e.d.)
- Verpleging (o.a. oogdruppels en medicatie)
- Huishoudelijke zorg
- Alarmering

Heeft u een indicatie voor verblijf gekregen, maar wilt u als het enigszins kan toch thuis blijven wonen, dan kan Roomburgh u het Volledig Pakket Thuis (VPT) leveren. Vraag er naar!

Er wordt gewerkt met een klein team, met vaste medewerkers. U krijgt een eerst verantwoordelijke toegewezen, die uw persoonlijke aanspreekpunt is.

### Zo bent u altijd verzekerd van goede zorg en betrokkenheid!

Roomburgh is een katholiek huis met een eigen Rector. Roomburgh beschikt over een kapel, waar iedere dag een Eucharistieviering is. Vanuit de identiteit is een zorgvuldig beleid vastgesteld rondom lijden en sterven.

Roomburgh kan altijd vrijwilligers gebruiken voor allerlei activiteiten en bezigheden. Er zijn altijd handen tekort!

Wie iets wil betekenen voor de oudere medemens is van harte welkom!

### Wilt u meer weten?

U kunt contact opnemen met:  
Martijn Steysel, adjunct-directeur (zorg en welzijn)  
Judith Stuurman, zorgbemiddelaar  
(indicaties, rondleidingen, opnamen)  
Harriët van Dijk (katholieke identiteit)  
Rector Mgr H.J.M. Hofstede (Rector)  
R.H.A. Stuurman, algemeen directeur  
(algemene informatie)

**Voor wonen, zorg en welzijn kunt u terecht bij Roomburgh!  
Eens komen kijken en de koffie proeven:  
u bent van harte welkom!**

**071-589 22 00**